

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
sematno Din 40.— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/L.
Telefon šte. 72, ponoči tud
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.Inseratni oddelci: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 499Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.Račun pri poštnem ček. zavoda: Ljub-
jana št. 11.849. — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Nova vlada brez Stjepana Radića

Demisija Uzunovićeve vlade in takojšnja sestava nove Uzunovićeve vlade brez St. Radića.
Iz vlade so izpadli St. Radić, Pavle Radić in dr. Krajač. — Demisija treh radićevskih drž.
podtajnikov. — Razkol med radićevci.

Ljubljana, 15. aprila.

V Jugoslaviji smo začeli živeti politično življenje s kinematografsko naglico. Tako vsaj je treba soditi po radikalnih izjemah, ki se vrše zadnja dva tedna v vladnih kombinacijah. Vladi gospoda Pašića je po kratki krizi sledila malone ista vlada z g. Uzunovićem na čelu, danes pa je čez teden dni, ko je medtem že doživela delno rekonstrukcijo, tudi ta vlada demisionirala ter istočasno napravila prostor Uzunovićevi vladi št. II., katere glavna karakteristika je ta, da je bil iz nje izločen g. Stjepan Radić. Tako sta se tekom enega tedna izločila iz državne uprave oboje šefa koaliranih strank, ki sta 17. julija l. l. etabrirali v državi režim takozvanega »narodnega sporazuma« RR.

Svetozar Pribečević je vladi RR že 28. julija l. l. napovedal žalosten konec. Ta dan je v Narodni skupščini zaključil svoj veliki govor tako-le: »Tako formirana večina ni sposobna za resno delo, ker ni homogena. Izvršiti ne bo mogla nobenega resnega posla. Pogodba RR je nova izdaja Markovega protokola. Današnji sporazum dveh Markov bo doživel isto usodo, kakor prejšnji enega Marka.

Naš list je pritegnitev radićevcev v vlado označil kot eksperiment, za čigar moralno vrednost smo tedaj napisali to-le: »Ako bi bilo za presojo nove vlade merodajno zgolj moralno stališče, potem bi smeli reči, da je sodba že izrečena. Sporazum med obema danes koaliranimi strankama je bil dosežen potem prevare obojestranskih dosedanjih zaveznikov in morda imajo prav oni, ki pravijo: nova vlada se je v prevari rodila in bo od prevare poginila.«

Minulo je 27. marca leto dni po kapitulaciji radićevcev v Narodni skupščini pod zmagovalno silo državne ideje, minulo pa ni danes še trideset let od etabriranja vlade RR, a tudi še ne 5 mesecev, odkar je vstopil v vlado Stjepan Radić, pa smo že dočakali popoln lom lažne fraze sporazuma, s katero so demagogi in politični kratkovidci leta in leta begali celokupno državo. Ako člani sedanje vlade zatrjujejo, da bodo nadaljevali dosedanja politiko sporazuma, je to naravnost absurdno že zato, ker je eden izmed obeh glavnih pogodbenikov psevdosporazuma odvezan pogodbe ter napoveduje svoje mo dosedanjemu kompacišcentu brezobzirno boj. Da sta ostala v vladi dva radićevca, pa naj obetata od razkola HSS že toliko uspehov za novo kombinacijo, še daleko ni nikak garancija za njeno življenjsko sposobnost. Povdarja se celo, da predstavlja nova vlada le vlado radikalov in dveh radićevcev, ki pravzaprav nimata nikogar za seboj. Vlada v današnji sestavi nima v Narodni skupščini večine. Ostaja zato odprto vprašanje njenega ojačanja, odnosno skorajšnjega konca.

Največji dogodek današnjega dne je pač izločitev Stjepana Radića iz vlade, čigar posledice je trenutno nemogoče preценiti. Z njim je izginil z čezvrednega poprišča človek, ki po svoji eksaltiranosti in po svoji značajnosti sploh nikdar ni spadal na mesto kraljevskega ministra. Vse Radićevo politično delovanje je pravzaprav perpetuum mobile veterinarskih brbljavosti, zahrbtnih izpadov, klevet in felonij. Psiholško je Radić gotovo prav zanimiva ekscentrična pojava, za široko publiko zabavna gotovo bolj kakor vsak kinematografski komik s svojimi burleskami. Toda vsaka dolgovetna komedija izgubi končno svojo ostrino in postane mučna in dosadna, zlasti če je po vrhu še groba in neotesana.

Če se omejimo v retrospektivi zgolj na zadnja kratka leta izza prevrata, vidimo: da domala ni stranke (razen SDS) in ne državnika (razen Svetozarja Pribečevića), ki bi se mu ne bile ob glavi razbijale tikve, v kolikor jih je sadil skupno s Stjepanom Radićem. Beograjski republikanci, srbski zemljoradniki, Stojan Protić, Davidović, Snahe, Korošec, zajedničarji itd. itd. — vse to so obrabene in preizkušene priče Radićeve inkompatibilnosti. A to kar se je zdaj odigravalo na vladnem podiju, utegne končno le zaključiti komedijo večnih zmešnjav v naši državi z glavnim akterjem Stjepanom Radićem prav tako, kakor so se pač svojčas zaključile stare komedije: privlekli so glavnega komedijanta pred zaveso, da se mu je publika lahko še enkrat narežala ali ga pa izžvižgala...

Norge v Petrogradu

Helsingfors, 15. aprila. K. Zrakoplov Norve je danes ob 10.30 pristal v Kačini, 45 km južnozapadno od Leningrada.

Beograd, 14. aprila p. Ker St. Radić ni hotel prostovoljno izstopiti na zahtevo radićevcev iz vlade, je danes opoldne podal Uzunović demisijo celotne vlade, nakar se je takoj sestavila nova Uzunovićeva vlada št. 2.

Iz vlade so izpadli ministri prosvete St. Radić, ministri agrarne reforme Pavle Radić ter ministri trgovine in industrije dr. Ivan Krajač.

Razen teh treh ministrov ni v novi vladi tudi radićevskih državnih podtajnikov Pasarića, dr. Krnjevića in Neudorferja, ki so odklonili svoje sodelovanje v novi vladi in podali po sestavi nove vlade ostavko.

Za ministra prosvete je imenovan Miša Trifunović, ki je obenem namestnik ministra ver, ministar za šume in rudnike dr. Niko Nikić, ki je postal tudi namestnik ministra za trgovino, ministar pošte in brzojava dr. Benjamin Šuperina pa je postal obenem tudi namestnik ministra agrarne reforme. Druge izpremembe se v vladi niso izvršile. Rešitev vladne krize, ki je le začasna, se je razvijala na naslednji način.

Min. predsednik Uzunović je bil že ob 8. jutraj v svojem kabinetu ter je čakal do 9. ali bo St. Radić na radikalno zahtevo podal ostavko. Ker se to ni zgodilo, se je pričelo novo konferiranje radikalnih ministrov, ki je bilo zelo živahno. Radikali so bili istočasno v neprestanem stiku z radićevskimi ministroma dr. Nikićem in dr. Šuperino. Posvetovanja so trajala do opoldne. V radićevskem klubu se je vršila burna razprava o položaju ter se je običajlo, da pride med radićevci do razpaca. St. Radić se je zabarikadiriral v ministristvo prosvete ter ni hotel podati ostavke, niti zapustiti svoje pisarne.

Izjave članov nove vlade

Predsednik Uzunović o odstranitvi Radića iz vlade. — Dr. Nikić in dr. Šuperina pojasnjujeta svoj vstop v novo vlado.

Beograd, 15. aprila p. Ministriški predsednik Uzunović je sprejel popoldne novinarje v svojem kabinetu in jim podal naslednjo izjavo:

Znanj so vam dogodki zadnjih dveh ali treh dni in veste, kako je g. Stj. Radić postal. Rekel sem g. Radiću, da ostali ministri in jaz gledamo drugače na situacijo in da drugače razumemo dolžnosti in obnašanje aktivnega člana vlade kakor on. V tej stvari imamo dve popolnoma diametralni stališči. Zato sem vztrajal na tem, da odstopi iz vlade. G. Radić je že večkrat rekel, da mu je na tem, da podpira politiko narodnega sporazuma. Toda dokler je ta gospod v vladi jo le ovira.

Okrog 3. popoldne sem prošil g. Pavla Radića naj pride k meni. Sporočil sem mu, zahtevo po demisiji St. Radića. Čakal sem nato na obvestilo o izidu radićevske konference, a šele ob 7. zvečer mi je g. Pavle Radić na telefonično prošnjo za pojasnilo odgovoril: »Mi smo pri tem, g. predsednik, o čemer smo davi govorili«. Odvrnil sem mu: »Čakam že štir ure na vaš odgovor, gospod. Ker ga nisem dobil, smatram, da ako g. Stjepan Radić ne sprejme našega stališča, bomo videli parlamentarne posledice zanj in za ostale ministre, ki se solidarisirajo z njegovim stališčem. Pričakujem demisijo radićevskih ministrov, ker je g. St. Radić iz razlogov, ki sem mu jih dopoldne obrazložil, izgubil moje zaupanje«. G. Pavle Radić mi je nato dejal, da pomenja vse to razveljavljanje sporazuma. Razumeli boste, da sem g. Pavlu Radiću odgovoril z nekoliko povzdignjenim glasom: »Gospod, že dva dni razpravljamo jaz in vsa javnost o vprašanju in predmetu, v katerem se ne strinjamo. Tu ni govora o sporazumu, ali je bil in bo, marveč jaz čakam vaše ostavke. Ako je dobim, bom tako postal, kakor mi nalaga dolžnost.

Tako smo šli snoč narazen. Čakal sem danes do 9. dopoldne, da tako poteče 24 ur od mojega prvega aviziranja Stj. Radića, a še vedno nisem prejel ostavke g. Stj. Radića in onih njegovih tovariš-ministrov; ki se z njim solidarizirajo. Pokazalo se je, da ne dele vsi radićevski ministri in vsi poslanci HSS stališče g. Stj. Radića. Popolnoma uverjen o koristnosti politike narodnega sporazuma za ves naš narod, v prvi vrsti pa za brate Hrvate, je bila pred menoj dolžnost da storim vse, kar mi je mogoče, da se odstranijo ovire, ki so na poti izvedbi te važne politike.

Ker tako razumem svojo dolžnost, sem prošil danes kralja, naj sprejme ostavko kabineta, ki mu predsedujem, da se ustvari možnost za nadaljevanje politike sporazuma in da se tudi omogoči njena uspešna izvedba in v interesu vsega naroda in zlasti Hrvatov. Njegovo Veličanstvo je sprejelo ostavko in mi takoj poverilo, naj sestavim delovno vlado, ki naj nadaljuje politiko sporazuma. Napravil sem ta poskus. Pri tem sem nalezl na razumevanje pri članih HSS in nekaterih članih kabineta iz stranke g. Radića. Zato upam, da bo kabinet, ki je bil v tem namenu danes sestavljen, uspešno in brez vsakdanjih osebnih problemov med posrednimi člani vlade nadaljeval to politiko.

Opoldne so odšli radikalni ministri ter dr. Nikić in dr. Šuperina na dvor, kjer se je vršila seja min. sveta pod kraljevim predstvom. Navzven je bil tudi vojni minister Dušan Trifunović.

Na tej seji je min. predsednik Nikola Uzunović podal ostavko celotne vlade. Kralj je takoj poveril mandat za sesavo nove vlade Uzunoviću, ki je predložil isto nove vlade, katero je kralj takoj odobril. Ministri so bili takoj zaprišeni.

Pri odhodu iz dvora je min. predsednik Uzunović pozval novinarje k sebi v kabinet, kjer jim je podal obširna pojasnila o nastalem položaju. Naglašal je dobro voljo radikalne stranke, da nadaljuje politiko sporazuma, ki je enako dobra za vse dele našega naroda, zlasti pa za hrvatski del. Radić je s svojim temperamentom oviral pravilno izvajanje te politike. Za tem je Uzunović navedel svoje poizkuse, da bi Radića pregovoril k ostavki, v čemer ni uspel. Členil je, da je bilo o tem precej burnih razgovorov. Min. predsednik Uzunović je izjavil, da je bilo njegovo postopanje povsem lojalno in da je bil prisiljen podati ostavko cele vlade.

Vest o sestavi nove vlade je zbudila posebno zanimanje za razkol ki je nastal med radikalnimi ministri. Kakšno razpoloženje obstoji med radićevskimi poslanci, se za sedaj še ne ve, ker je večina izmed njih odsotna iz Beograda.

Današnja rešitev vladne krize se smatra kot začasna, ker vlada nima parlamentarne večine, vsled česar je tudi pričakovati, da se bodo do 5. maja izvršile v vladi nove večje izpremembe že z ozirom na to, da so ostali štirje resori nezasedeni.

Izjava ministra dr. Nikića

Izkušnje so pokazale, koliko škodo ima hrvatski kmetijski narod radi politike pasivnosti, ki jo je izvajal šef HSS, g. Stjepan Radić več let. Zato se ne morem zavzemati za politiko, ki bi zopet spravila na dnevni red boj plemenskih front z vsemi posledicami. Prva posledica bi bila, da bi vse, kar se je teh devet mesecev ustvarilo dobrega, brez haka zopet propadlo in da pride v nevarnost obstoj mnogih ljudi in rodbin zaradi nerazumljivega postopanja človeka, ki ne pretehta vedno natančno teže in dalekosežnosti svojih besed in svojih dejanj.

G. St. Radić in mi vsi smo videli z lastnimi očmi, v kako bednem stanju žive hrvatski kmetje. Vsi smo smatrali za svojo prvo dolžnost, da smo ga v vsem podpirali. Ne moremo mu pa več slediti, ako zopet nas vse vladi v vrtnice brezsilnega boja.

Veliki državni interesi zahtevajo, da se dosedanja politika nadaljuje s še večjim sodelovanjem zastopnikov hrvatskega naroda. Hrvatje nimamo razloga, da bi se sami postavili v vrsto podrejenih, ko lahko sodelujemo pri boljši bodočnosti države.

Ti vzroki so me dovedli do koraka, ki sem ga storil. Upam, da bo zdravi kmetijski razum naših poslancev v tem smislu odobril naš korak, ker ni načelnih razlogov, da bi šli v opozicijo, najmanj pa zaradi osebnih vprašanj. Uverjen sem, da se bodo vsi, ki poznajo razmere hrvatskega naroda, premislili tirati s svojo krivdo narod v boj, v katerem bi moral podležiti. Za to tudi ni etičnega ali realnega vzroka, ker ne moremo edine odločiti o politiki hrvatsko-srbskega sporazuma, in je vsceno, ali je g. Radić v vladi ali ne. Ako to vprašanje ni odločilno, bo nova vlada uspešno nadaljevala politiko narodnega sporazuma s še večjim uspehom brez g. Radića, ki je bil stalna ovira normalnemu delovanju in potrebnemu zaupanju, ki mora vladati med posrednimi člani vlade in koaliranih strank.

Izjava dr. Nikića in Šuperine

Prva vlada g. Uzunovića je bila sestavljena na nujno zahtevo g. St. Radića. Njen delovni program se je določil na njegov predlog in temelji na sporazumu, ki ga je izvajala Pašić-Radićeva vlada in ki se je zrealiziral v večji delavnosti in pobujanju korupcije. Sam g. Radić je izjavil radikalnim ministrom, da bomo izvajali ta delovni program do prihodnjih rednih volitev.

Ako radikali na to pristanejo, bomo nastopili pri prihodnjih volitvah skupno kot srbsko-hrvatska koalicija. Drugi kabinet g. Uzunovića je nadaljevanje prvega na istem temelju in z istim delovnim programom. HSS nima razloga, da bi tej vladi odrekla zaupanje samo zato, ker ni v njej g. St. Radića.

Jasno je, da so interesi države in naroda močnejši kot zahteve pojedinega človeka. Ko sva izbirala med g. Radićem in sodelovanjem hrvatskega kmetijskega naroda v vladi, sva se odločila za slednje, ker pozna razpoloženje Hrvatskega seljaškega kluba. Prepričana sva, da s tem služiva hrvatskemu narodu. Sicer pa se bo o tem najinemu koraku razpravljalo tudi v klubu.

Kaj pravijo Radić in drugi

Radićevo ogorčenje. — Vsaka zveza z radikali pretrgana. — Pucelj gre v opozicijo. — Klerikalci bi radi v vlado. — Odpor samostojnih demokratov.

Beograd, 14. aprila p. Nova vlada se smatra kot začasna. Sestavljena je bila z velikimi nadami, da se bo gotov del poslancev HSS ločil od St. Radića. Vaš dopisnik se je informiral pri radićevcih, ki se nahajajo v Beogradu. Poslahec Lončarević se je izjavil za dr. Nikića in njegovo politiko. Ostali radićevci zavzemajo zelo odločno stališče proti dr. Nikiću in odklanjajo vsako sodelovanje z njim. Radićevski poslanski klub ima svojo sejo napovedano za 22. t. m. v Zagrebu.

Posl. Pucelj je vašemu dopisniku izjavil, da ostane na strani St. Radića, ker gre raje v opozicijo. Smatra, da sedanja vlada nima parlamentarne večine niti v Narodni skupščini niti v skupščinskih odborih.

Iz radićevskih krogov se doznava, da bo največ 6 do 8 njihovih poslancev pripravljenih podpirati dr. Nikića in med njimi se opaža veliko zadovoljstvo. Dr. Nikić pa izjavlja, da bo pridobil zase vsaj 30 poslancev HSS, ako že ne celega kluba.

Značilno je zadržanje opozicije. Napram vašemu dopisniku je pokazal Lj. Davidović skrajno rezerviranost, pri čemer je naglašal svoje zadovoljstvo z novo vlado. Klerikalci kažejo očitno naklonjenost napram novi vladi.

Stališče sam. demokratov proti novi vladi je zelo odločno. Trdijo, da je sramota vrnati narod, da bo nova vlada dobila politiko sporazuma. Ta politika je popolnoma propadla. Namesto da bi vlada lojalno priznala, da je politika sporazuma skrahirala, pripovedujejo njeni člani pravljice o obnovi sporazuma, dasi je to le vlada radikalov in dveh radićevcev, ki nikogar ne predstavljata. Tudi oni, ki gredo za njima, niso ničesar. Nova vlada je vlada laži, slabšev in strankarskih repov in slepi narod z nadaljevanjem sporazuma s Hrvati, dasi je pretežni del Hrvátov, s katerimi se je ustvarjal sporazum, izstopil iz vladne večine. Dr. Nikić in dr. Šuperina sta v Beogradu politični ničli. Bivša ministra dr. Drinković in dr. Šurmin sta vsaj osebno nekaj pomenila, dr. Nikić in dr. Šuperina pa v nobenem pogledu ničesar ne pomenita. Najslabše v celi borbi proti korupciji je po strahovitih odkritjih posl. dr. Gjorčija Brankovića o korupciji v ministristvu za šume in rudnike in dejstvo, da je v novo vlado ponovno imenovan dr. Nikić. Rešitev krize se je izvršila na neparlamentaren način. Nova vladna kombinacija nima večine v parlamentu in ne bo mogla dočakati niti sklicanja parlamenta 5. maja, ker je popolnoma gotovo, da v tako kombinacijo ne more vstopiti nobena parlamentarna skupina.

Važna diplomatska akcija med Berlinom in Moskvo

Po angleških informacijah gre za sklep zavezniške pogodbe. — Vznemirjenost v Parizu. — Nemčija pravi, da gre le za modifikacijo rapalske pogodbe.

London, 15. aprila ls. Zdi se, da so zagotovili, ki jih je dobil angleški poslanik v Berlinu glede vesti o novih nemško-ruskih pogajanjih, zadovoljila vladne kroge. Po nemškem uradnem zatrdilu ta diplomatska akcija ni v nobenem nasprotju s locarnskimi dogovori, Nemčija hoče Rusiji samo dokazati, da v Locarnu ni optirala za zapadne države in da odklanja sploh vsako opcijo med zapadom in vzhodom.

Kakor poroča »Daily Telegraph«, bi bil nov dogovor v nekaterih točkah zelo sličen rusko-turški pogodbi. Vseboval bi sledeči klavzuli: 1. V slučaju napada na enega pogodbenika od tretje strani, mora drugi pogodbenik ostati nevtralen. 2. Nobena stranka ne sme napasti druge ali sode-

lovati pri dogovoru političnega, gospodarskega ali finančnega značaja, ki bi bil naprjen proti drugemu pogodbeniku.

»Morning Post« izraža bojazen, da bi se z novo pogodbo med enim članom Zveze narodov in Rusijo ojačil položaj sovjetske vlade.

Pariz, 15. aprila s. Z ozirom na vesti o nemško-ruskim pogajanjih poziva »Echo de Paris« Nemčijo, naj se jasno izrazi o tej zadevi. Ako bi bila vest o nemško-ruski zvezi resnična, bi morala Francija odgovoriti s sličnim dogovorom z Jugoslavijo in Rumunijo. »L'Ouvre« zahteva, da se mora storiti vse mogoče, da bosta Nemčija in Rusija članici Zveze narodov.

Razsodiščna pogodba med Poljsko in Avstrijo

Prisrčen sprejem Skrzynskega na Dunaju. — Danes se podpisuje avstrijsko-poljska razsodiščna pogodba.

Dunaj, 15. aprila k. Danes opoldne je poljski min. predsednik in zunanji minister Skrzynski obiskal zveznega kancelarja dr. Ramka ter mu izročil isignje velikega križa reda Polonia restituta. Popoldne ga je sprejel zvezni predsednik dr. Hainisch. Po daljšem razgovoru mu je izročil zlati častni red republike. Zvečer je zvezni kancelar na čas: Skrzynskemu priredil večerjo, pri kateri je imel dr. Ramek pozdravni nagovor, v katerem je izjavil med drugim: Jutri bomo podpisali razsodiščno pogodbo, ki bo gotovo namesto naše stare pogodbe dokazala, da skušata tudi Poljska in Avstrija urediti na modern način razsodiščno delo. Sklep te pogodbe naznanja vsemu svetu, da sta zopet dve državi pripravljene v svojih medsebojnih odnosih razširiti uporabo mirovnih sredstev za rešitev sporov.

Ministrski predsednik Skrzynski je od-

govoril med drugim: Zelo srečen sem, da vidim zopet Dunaj, kjer sem se že po prvih vtisih prepričal, da se tukaj napreduje. Vsi moramo stremeti za tem, da približujemo vse svet po povojni bedi pravi boljši bodočnosti. Zato pa je treba spoznanje mednarodne solidarnosti. Splošna gospodarska beda pa mora dobiti svoj izraz tudi v politiki ter ji mora dati svoj pečat.

Pred likvidacijo državljanske vojne na Kitajskem

Peking, 15. aprila. s. Sporazum se je dogajal na ta način, da je dosedanj zaveznik Čangtsočina, guverner Ličingling, po sporu s sinom Čangtsočina pobegnil na japonsko koncesijsko ozemlje v Tientsinu. Njegove čete so prišle pod poveljstvo vojaškega guvernerja v Šantungu.

Srednjeevropski slovanski blok

Pogleditev prijateljskega razmerja med Češkoslovaško in Poljsko. — Grof Skrzynski izjavlja, da je bila v Prazi podpisana pogodba o sveti alijansi.

Skrzynski je zaključil svoj poset v Češkoslovaški ter zapustil Prago, da obišče Dunaj. Od slovesu so se na banketi izrekli zdravice, v katerih je obojeto grof Skrzynski nazdravil slovanstvu in pozdravil češko-poljsko prijateljstvo kot slovanski blok srednje Evrope.

Gotovo je prijetno čuti iz ust predstavitelja Poljske besede o slovanskem bloku, ki da nastaja sredi Evrope. Šlišmo jih tem raje, ker se ta pojem, poim slovanske politike in eventualnega slovanskega bloka dandanes le redko čuje v političnem svetu, osobito pa s strani poljskih diplomatov.

Ne da bi delali s tem Poljski kake očitke. Nasprotno, vemo da je med Poljski mnogo ljudi z izrazito slovansko orijentacijo, ali vnanja politika, to je pač stvar zase. Tolikokrat imenovana vseslovaška vzajemnost se je v preteklosti mnogo uveljavljala, ali realna vrednota je bila ipak v prvi vrsti v kulturnem življenju. V kulturi se je vedno opažalo stremljenje, spoznavati se medsebojno, zblíževati se in ustvariti neko skupnost, neko solidarnost, temeljeno na skupnosti rase in sorodnosti jezika.

Prenešana tudi na politično področje se je vseslovaška vzajemnost uveljavljala nekoliko manj uspešno, nego na kulturnem. Zelo dobro se je udeleževala tamkaj, kjer je slovanske narode družila in vezala skupna opasnost pred skupnim nasprotnikom; tako smo si bili vedno najboljši slovanski zavezniki Čehi in Slovenci v nekdanji Avstriji. Toda kjer so se pojavile med posameznimi slovanskimi narodi sporne zadeve, tamkaj jih slovanska solidarnost ni pomagala reševati, ni imela proti sporom med brati čudodelnega sredstva, ki bi iz prepra napravilo prijateljstvo. Često so si bili sovražniki Rusi in Poljski, Poljski in Malorusi, Bolgari in Srbi, Bolgari in Rusi, naposled celo Srbi in Hrvat, nemogoče je bilo v večini slučajev pod perspektivo vseslovaške vzajemnosti gledati na svoje specifične interese drugače, nego z vidika lastnega nacionalnega egoizma.

Danes smo slovanski narodi svobodni gospodari na svoji zemlji, v svojih nacionalnih državah. Razmerje med posameznimi slovanskimi narodi kakor da se je po osvoboditvi precej spremenilo. Nova institucija, ki je povečini poprej nismo poznali, je stopila v akcijo. To je država, ki poprej v mednarodnih odnosih ni igrala skoro nikake vloge, saj so se radi delikatnosti odnosov do Avstrije celo ruske in srbske državne oblasti držale čim bolj v rezervi in prepuštile pozorišče zasebnih iniciativ. Zato pa je danes tem bolj važno in hkrati novo ter zelo zanimivo, kako se bodo slovanske države udeleževale kot nosilke, kot komponente vseslovaške solidarnosti.

Praga nam je v tem pogledu prinesla prijetno presenečenje, da diplomatski predstavitelj Češkoslovaške in Poljske naglašajo slovanstvo in napovedujejo slovanski blok. To je vsekakor novo, zakaj doslej se slovanske države družijo in vežejo s slovanskimi ali neslovanskimi enotami po stvarnih interesih in skupnosti, a ne po idejni ali čustveni motivih, kakor je panslavizem. Ali mi bi dr. Beneš in Skrzynski napovedovali novo dobo? Dvomimo, zakaj alijanse, ki smo jih sklenili na jugu in na severu in neslovani, morajo trajati tudi še nadalje in bodo trajale. Slovanska skupnost more samo ojačiti obstoj te zveze med slovanskimi državami ali ustvariti nove tamkaj, kjer jih še ni; toda da bi razdirala stare, obstoječe

do neslovanskih držav, na to v Prazi prav gotovo nihče ni mislil. Skrzynski je očitno z besedami o slovanskem bloku hotel naglasiti in vidno dokumentirati voljo Poljske, približati se Češkoslovaški še bolj, nego doslej in nasloniti se prav tako močneje na Malo antanto, kateri daleta itak značaj slovanski zavezništvi CSR in kraljevina SHS. In napram Nemčiji, pred zavadno Evropo, v vseh mnogovrstnih zadevah pred mednarodnim forumom in njegovimi organi se bode poljsko-češko prijateljstvo, se bo ta srednjeevropski slovanski blok udeleževal kot celota. V tem pogledu se interesi slovanstva ujemajo z interesi obeh posameznih držav.

Ob tej priliki mislimo na veliki slovanski blok, ki bi se mogel nekoč pojaviti v svetovni politiki, na blok, ki bi z demokratično, konsolidirano Rusijo na čelu tvoril popolnoma samostojno, naimočnejši velesili naimani ekvivalentno mednarodno politično enoto. Ali za to je danes še pre zgodaj; za ta cilj je treba še razvoja, na tudi dobrih priprav, truda in stremjenja na mnogih straneh.

Vsekakor pa predstavljajo praške manifestacije češko-poljske skupnosti močno osnovo za ta daljni cilj.

Praga, 15. aprila. d. Sinoči je priredil zunanji minister dr. Beneš banket na čast poljskemu ministrskemu predsedniku grofu Skrzynskemu, pri katerem je izrekel napitnico, v kateri se je najprej zahvalil predsedniku vlade, da je vrnil njegov lanski obisk v Varšavi. Dejal je, da ta poseta nikakor ni sama formalna, ampak da ima simbolichen pomen. Poljski in češkoslovaški narod sta bratska in spadata k isti etnografski skupini in isti vrsti ljudske kulture. Oba naroda sta sosedja, in zato morata delovati roko v roki. Dr. Beneš je potem rekel, da sta bili nekaj časa ob republiki drugačnega mnenja. Vendar se je posrečilo spraviti obojestransko naziranje v sklad in poglavitno medsebojno prijateljstvo in zaupanje. Danes imata oba naroda enako koncepcijo v splošni politiki, ki jo je treba danes voditi v Srednji Evropi. Skupni smoter je zavarovanje miru in Evropi in čvrstosti današnjih političnih red, ki se nastavlja na spoštovanje pogodb in dogodkov in na odločitev Zveze narodov.

Praška in varšavska vlada sta vodili svojo politiko v tej smeri. Dokaz temu je razpisna pogodba, ki je bila pravkar razpisana. Razpisana je bila likvidacijska pogodba in konvencija o zrakoplovih. Trgovinska pogodba bo gotova v najkrajšem času. Sedaj je treba le še določiti popolnoma trden in trajen sistem sodelovanja na gospodarskem polju. Dr. Beneš je končno napil grofu Skrzynskemu in Poljski.

Poljski ministrski predsednik se je zahvalil za tople besede svojega češkoslovaškega tovariša in v svoji napitnici naglašal slavno zgodovino Češkoslovaške in ugotovil dejstvo, da sta sedaj oba naroda, ki sta tako zelo navezana drug na drugega, po stoletih zopet svobodna in da določata svojo lastno usodo. Govornik je povdarjal, kako zelo sta bila v slavni preteklosti oba naroda zvezana med seboj po tradiciji, kulturi, zla sti pa na bojnih poljih. Oba naroda sta že zdavnaj stremela za tem, da se v Srednji Evropi ustanovi slovanski blok, ki naj bo trdno odločen, da ohrani mir v Evropi.

Grof Skrzynski je potem naglašal, da je bila baš v Prazi sklenjena in podpisana pogodba o sveti alijansi. Da bosta mogli obe državi v bodoče uspešno sodelovati, se morata navaditi dopolnjevati in na raznih poljih srečati se, na poljih, kjer se oba naroda udeležueta. Ministrski predsednik je zelo vesel, da so se med obema državama sklenile omenjene pogodbe. Končno je napil Češkoslovaški in njenemu predsedniku Masaryku.

Skrivnostna ministrska noč

Beograd, 15. aprila

Skrivnostna in mrka je bila minula noč in le bistro novinarsko oko je moglo slediti vsem kretanjem avtomobilov in tajnim sestankom nekaterih vladnih mož.

«Sarplanina» je mala, neznatna kafa na beograjski periferiji, na Čukarici, za dirkalniškim Kola tahačev. Sinoči je izvela močno acetilenko in ura je šla na pol enaisto, ko se je pred njo ustavila eskadra ministrskih avtomobilov in treh avtotaksijev. Kakor Ermitja pa je za temi pridrlji se en avto z zasledujočimi novinarji... toda oddelek čukariških orožnikov je dovolil vstop v kafe in je «povabilen»: v posebni sobi so zasedli oba ministri Maksimović, dr. Srškić, dr. Ninko Perić, sodni predsednik Petrović, par radikalnih poslancev in advokati.

Ugledalo je na prvi mah, da se tu ne bodo reševala tako važna državna vprašanja, kakor včasih ob ribji juhi v kafani pri «Borči». Zahotelo se je ministrom malo periferijske zabave ob dobri večerji, kolu in ciganski muziki. E, ne! Ravno okrog polnoči, ko je ciganški primas že imel prvi stotak na loku, se je zunanji ustavil avto ministra za šume in rudi dr. Nikića in iz njega je skočil Nikićev zaupnik dr. Jambrišak. Le četr ure je v stranski sobi konferiral z ministrom Maksimovićem, nato pa v enakem diru, kakor prej, odhitel nazaj v mesto.

Novinarji prežeči pred kafano s fotografirskimi aparaty in maketizijo, so videli dospeti se predsednika beograjske občine Manojla Lazarevića, ki ga je vse omizje toplo pozdravilo. In to je končno uspelo izvedeti novinarjem od neke

ga radikala: «Radić je nemogoče in mora iz vlade. A del njegovih ministrov bo še nadalje sodeloval z radikali...»

Kmalu po polnoči sta se ministri Maksimović in dr. Srškić poslovila od dobro razpoložene družbe in se z avtomobili vrnila v Beograd. Novinarji za njimi. In ni jim ušlo iz vida zanimivo srečanje na stopnišču hotela Palace: tu so se znašli: Maksimović, dr. Srškić, dr. Jambrišak in — dr. Nikić.

«Hajdemo z liftom v mojo sobo!» je dejal dr. Srškić in vsi štirje so se dvignili v sobo št. 71. Tu je novinarjem, ki so zopet bili na mestu s kamerami, vzkliknil Boža Maksimović:

«Jo, kako dolgo nas boste še preganjali? Saj boste vse izvedeli!»

In res se je vse to danes izvedelo. Ob pol dveh ponoči je bilo posveto vanje v sobi št. 71 končano, a tekom današnjega dopoldne je bila že tudi sestavljena in zapisežena nova vlada, iz katere je škartiran Stipa Radić, ostaneta pa v njej — dr. Nikić in dr. Suprina.

Iz demokratske stranke

V soboto, dne 17. t. m. se bo vršil občni zbor k. o. SDS v Viljni gori ob 8. zvečer. Udeležci se ga g. ravatelj Jug.

V Lili se nadaljuje politična šola. Predava g. Milan Cimerman «O davčnih vprašanjih in gospodarski politiki v naši državi».

V nedeljo, dne 18. t. m. se bo vršil ob pol 8. zjutraj občni zbor k. o. SDS na Raki pri Krškem. Poroča dr. Stane Rane, istega dne se bo vršil občni zbor k. o. SDS ob pol 2. popoldne v Bučki. Poroča dr. Stane Rane.

V sredo, dne 21. t. m. bo občni zbor k. o. SDS na Mirni. Poroča dr. Stane Rane.

V četrtek, dne 22. t. m. bo občni zbor k. o. SDS v Devici Marji v Polji ob pol 8. zvečer. Poroča dr. Stane Rane.

Kako je dr. Šusteršič obračunal s škofom Jegličem

Škof hoče vse tiranizirati na nacerkvenem polju. — Zloraba škofovske avtoritete in gonja duhovnikov k podoiranju politične in osebne nemorale. — Šusteršič je pisal škofu, da ne more braniti, ako hoče ostati pokrovitelj laži in krivice.

«Kmetiški list od 14. t. m. objavlja naslednji odgovor dr. Ivana Šusteršiča iz leta 1922. na pismo ljubljanskega škofa, ki smo ga prebrali te dni:

Prevzeto!

Potrjujem sprejem Vašega pisma z dne 26. julija t. l. in obžalujem, da v njem ne najdem odgovora na tehtna vprašanja in pozitivne nepolitične značaja, katere sem bil sprožil v svojem pismu od 14. julija t. l. — Zgodilo se je, kar sem slutil in v svojem pismu prerokoval: «Tu umolknete!». Nastopi tedaj, po besedilu in smislu mojega omenjenega pisma, posledica, da Vas moram smatrati osebno odgovornim za vse laži, klevete in krivice, ki sem jih precizno označil v svojem pismu z dne 14. julija t. l. — Nastopijo tudi vse druge posledice, ki sem jih tam namiziral, očitno si slede avtomatično iz vsebine mojega prvega pisma.

Po tej ugotovitvi, ki zaključuje diskusijo, naj kratko reasumiram. Jaz sem v pismu 14. junija obravnaval sploh le moralna vprašanja, izključivši expressis verbis politiko, omenil sem se torej na predmeta, glede katerih sem Vam kot škofu moral priznati kompetenco. Na misel mi ni prišlo, spuščati se v kontroverzno politično naravo. Preciziral sem tehtne moralne probleme in niti enega političnega. In kaj sem dobil kot odgovor? Izvleček tistih političnih čenč, ki so Vam jih namočili svoje, dobro izvestni politikanti in ktere so Vam postale, po misterioznem psihicnem procesu, neki dogma.

Jaz se nisem nikdar pritoževal in se ne pritožujem zoper svoj politični padeč. Umrlje se vendar enkrat s tem dejstvom. Tudi nisem zahteval in ne zahtevam od Vas nobenega računa ali pojasnila radi mojega «padeča», s katerim sem popočinoma zadovoljen in ki me res prav nič ne vznemirja. Če bi bilo tudi vse natančno in do pčice tako, kakor mi pišete, ostanje istotako odprta in v polni moči zgolj moralna vprašanja osebne dostojnosti, poštenosti, resnice in krščanske ljubezni ter pravičnosti. Ali sem nehal biti objekt teh dolžnosti, ker sem politično padel? Ali sem s svojimi svojci postal «voščilica», ker sem padel z voščilnega mesta? Zakaj ne morete odgovoriti na ta vprašanja? Ali se sme padlemu političnemu voditelju odrekati možnost, služiti v domovini svoj vsakdanji kruh? Ali se ga sme preganjati z osebnimi sovražstvom in osebno osveto? Ali se ga sme poljubno obrekovati? Ali se mu sme, direktno ali indirektno, streči po življenju? Z lece oznanjate, da ne, v praksi potrjujete, da je tako prav! Povem Vam, da se mi smilite, ko vidim, kam ste zašli in da je Vaša zaslepljenost zaenkrat nepremagljiva. Posito sed non concessio, da bi bila od Vas podana odgovorina mojega padeča do pčice resnična, kaj bi to značilo? Nič več in nič manj, kot da nisem prost človeških slabosti. Ali ste Vi brez njih? Ali poznate sploh človeka, ki je brez njih?

Nočem se spuštati v nobeno prerekanje glede zgodovine mojega padeča, ki mi jo servirate. Ali hočete mene prepričati, kot sem vendar vse sam doživljal, medtem ko ste Vi bili in ste žrtve mistifikacije? Naj Vam vendar še predočim nekatera precizna dejstva, da vidite, na kakšnih nogah je Vaše zgodovinsko.

«Zadeli ste trdit, da ste Vi sami stranka» mi očitava Vaša «zgodovina». Kdaj in komu sem to trdil? Kdor Vam je to pravil, se je debelo zlagal. Pika.

Polagoma je rodilo in vedno več verjetnosti dobivalo mnenje, da, če o prepričanje, da preslote in vidite vse le z ozirom na svojo osebo, ko ste proti naročilu in volji kluba na čuden in skrivnosten način postali deželni glavar... Prvi del tega odstavka Vaše «zgodovine» je čisto navadno sumničeno, brez dejanske podlage, drugi, pozitivni del pa navadna debela laž.

Klub mi ni v zavedi deželnega glavarstva nikdar nič naročil in ni v tem oziru nikdar izrazil kake svoje volje ali te želje. Sploh se s to zadevo niti peal ni! Kdo Vas je tako grozno mistificiral? Skrivnostnost postanka mojega deželnega glavarstva je bila tako velika, da sem o tem poročal izvršilnemu odboru SLS, ki je to skrivnost vzel brez ugovora na znanje in me na predlog pok. dr. Kreka soglasno pozval, da obdržim tudi svoj državnozborni mandat, katerega sem bil v smislu strankinih pravil dal stranki na razpolago. Državnozborni klub pa je bil tako ogoren, da me je vnovič izvolil sodasno svojim načelnikom.

Tako bi lahko navajal še razne druge točke Vaše zgodovine mojega padeča, ki kar mrgoli objektivnih neresnic in zavijanja dogodkov. Pa čemu? Zaenkrat imate očitno še bronasto čelo ter ne boste in ne boste videli resnice, ki je protivna Vaši prepričalnosti iz let 1916. do 1918. Seveda, priznati objektivno resnico, to bi bilo za Vas letovetno s priznanjem vnebovpljivih krivic, katerih ste deležen kot aktiven sodelavec in Vi bi bili potem morda kot škof nemogoče. Ker pa očitno te misli ne prenesete, ostanete krčevito pri svoji «zgodovini» in raje zaprete oči, kot da bi pogledali tja, kjer se vidi objektivna resnica v jasnem svitu. Prav iz srca obžalujem, da se ne morete vzpeti na pedestal, ki bi od govarjal Vašemu visokemu dostojanstvu, temuč ljubite kretati se v nižavi najmenekostnejših osebnih spletk pretekle zgodovinske dobe, ki se je za večnost pogreznila v morje nekdajnosti. Ni moja naloga nehtati Vas, Morebiti pa vendar še doživim čas, ko se Vam odpro oči. In to bo dobro za Vas.

Ne morem končati, da bi ne reaziral na Vaše opazke glede nekaterih duhovnikov, ki jih omenjate v Vašem pismu. Popočinoma irelevantno je, kakšno župijo ste dali tej ali oni žrtvi nizke gupje Vaših zaupnikov in podlih špijnov. Ravno tako je brez pomena za stvar, če ste dr. Lampeta na smrtni postelji objaskavali. S tem niste popravili nobene krivice in nobenega gorla, ki se je po Vaši krivdi in ob Vašem aktivnem sodelovanju prizadela tem izvršnim gospodom.

Vi zlorabljate škofovsko avtoriteto in se jo zlasti zlorablja proti duhovnikom, ki niso v po svoji vesti ne morejo slediti Vašemu povelju, da bi podpirali politično in osebno nemoralno in lopovščino. Namesto da bi bili škof, se dopadate v ulogi političnega

nega priganjača neke moralno zelo nizko etoječe družbe špekulantov. Prav nič se ne zmenite za vest posameznega duhovnika. Vse hočete tiranizirati na nacerkvenem polju. Sic volo, sic jubeo! Pazite! Svaka sila do vremen! Vaši duhovniki niso brez dušna bitja v katera jih hočete ponizati, marveč vestni možje z lastnim duševnim življenjem in Vaši politični eksperimenti so se preslabo obnesli, da bi Vam mogli politično avtoriteto priznati.

Vtis imam da nimate pravega notranjega mira. Vidite, jaz pa sem v posesti popolnega duševnega mira. Prav nič se ne čutim ponizane po svojem političnem padcu. Zakaj neki? Saj nisem učinil ničesar, kar bi mi vst očitala. Pa tudi nobenega nečestnega dejanja, nobene neznačajnosti. V natežavnejših okoliščinah sem do konca zvesto vztrajal in — padel. Srečen sem, da sem bil v celi aferi naklo in ne klativo. Posebno me pa veseli, da sem rešen vsake stika s izvestnimi umazanimi elementi. In rešen sem teške butare, ki sem jo nosil skozi tri desetletja.

Vi mi očitate, da nisem hotel «prostoovoljno» odstotiti in pripiševati to z Vam lastno duševno avtoriteto nizkim samoniknim namenom. Pozabili na ste, da sem Vam še decembra leta 1915 pismeno naznanil svoj popoln izstop iz javnega življenja. Vi pa ste prišli takol drugi dan k meni in me pripravili, da sem vztrajal. In še pozneje, ko se je bil konflikt v stranki že zelo poostрил, ste me pismeno prosi, naj nikar ne odstopam. To vse pa suvereno prezrite, ker se ne strinja z Vašim današnjim konceptom. Da se pa pozneje ni sem vdal samostojno in moralno nemu krivini, minilemu pritisku, to je bilo načelno vprašanje zvestobe napram svojim dolžnostim. Elna tuje se Vam očitno zdí tako razumevanje svojega znanja in zdí se mi, da me sodite po zgledih okoli sebe. Psiho, loški interesantno pa je, da tam vidite same čednosti in krenosti, ko nasprotno mene nerestano insultirate z nizkimi in situacijskimi, ki ste se jih naučili od onih, ki jih jaz bolj poznam kot Vi. Kadar pa navajate «fakta», so ali popolnoma izmišljene ali nanak zvita. In če se Vas pozivlje, da zasledite objektivno resnico, ponavilate stare insinacije in neresnice, izbežaloč hladno objektivno iskanje resnice. Zakaj se resnice bojite?

Toda čemu bi se podaljeval ta razmotrivljanja? Če hočete absolutno ostati pokrovitelj laži in krivice, Vam tega ne morem braniti. Ako ne sprevidite, da tudi napram političnemu voditelju veljala načela resnice, pravice in krščanske ljubezni in da je moralno popolnoma brezmemorabno, če je svoj padeč sam zakrivil ali ne; če smatrate, kakor zveni iz Vašega pisma, osebno vreden objekt sovražstva in osvete, ne pa sovražstvo in osveto samo, je vsaka diskuzija z Vami odveč. Stori sem, kar sem mogel, da Vam odprem oči, da Vas privedem do razločevanja moralnih argumentov od političnih. Uspeh, to vidim, ni v mojih rokah. Naj Vam in meni Bog pomaga! Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Sprejmite, Prevzeto!

Naši kraji in ljudje

UJU v Zagrebu

toži ministra prosvete, velikega župana in policijsko ravništvo v Zagrebu.

Kakor smo že poročali, je prosvetno ministrstvo 16. julija 1925. nakazalo zagrebskemu poverjeništvu Udruženja jug. učiteljev 300.000 Din za preureditev in popravilo učiteljskega konvikta. V stavbi učiteljskega konvikta pa se nahaja gospodarsko-šumarska fakulteta in država plačuje kot najemnino za dvonadstropno stavbo Din 440 mesečno. In dokler se omenjena fakulteta ne preseli v svoje nove prostore, je vsaka preureditev nemogoča. Vsled tega je UJU vložilo za popravilo namenjeno vsoto v dvoje zagrebskih bank.

15. januarja tega leta pa je ministrstvo prosvete zahtevalo položitev računov o uporabi denarja. Udruženje je čez nekaj dni položilo točen obračun o celi vsoti. Kljub temu pa je ministrstvo prosvete preko velikega župana v Zagrebu zahtevalo, da se vsa denarja na razpolago nakladi šolskih knjig. Na to pa Udruženje ni hotelo pristati, ker v prvotni odredbi ni določen noben rok za uporabo tega denarja. Oblast pa je segla po sili. 7. t. m. so prišli uradniki velikega župana v spremstvu detektivov v prostore Udruženja in pustili so odpreči in zapeljati. V njej niso našli ničesar in tudi nobenih zapisov, kje je denar naložen, česar tudi funkcionarji Udruženja niso hoteli povedati, češ da je denar last UJU, s katerim more razpolagati edino le glavna skupščina. Po sestavi protokola so se uradniki odstranili.

Toda s tem se zagrebsko poverjeništvu ni zadovoljilo. Vložilo je tožbo radi motenja posesti premičnin proti policijskemu ravništvu, proti namestniku velikega župana, ki je odredil nasilno preiskavo blaginje in proti Stjepanu Radiću, bivšemu ministru prosvete. V tožbi se pritožuje UJU proti hišni preiskavi v njegovih prostorih in proti preiskavi blaginje in naproša sodišče, da izda odredbo, po kateri je pod globo 500.000 Din prepovedano toženim vsako nadaljnjo podobno postopanje, kakor tudi, da morajo tekom 24 ur spraviti prostore Udruženja v prejšnji red in povrniti pravne stroške. Poteg tega pa bo Udruženje vložilo proti njim tudi tožbo na Upravno sodišče o. d. Državni svet radi zlorabe uradne oblasti. Javnost z zanimanjem pričakuje kako se bo nadalje razvil spor med UJU in prosvetnim ministrstvom, po odstranitvi Stjepana Radića iz vlade pa se bo bržčas ta afeta veliko lažje uredila.

O alkoholni prohibiciji

(K filmskemu predavanju ZKD v nedeljo v kinu Matica)

V zadnjem času prinašajo časopisi vesti, da bo prepoved alkohola imela takojšnji v Ameriki preklicana. Kdor ve, da ima internacionalni kapital dobro organizirane novinske centre v Parizu, Londonu in Berlinu, ta razume, od kod te vesti in zakaj se tako trdovratno vzdržujejo. Na žalost so te centre bolj trgovske centre, ki jim ni mar koliko za dobrobit narodov in za resnico, kakor le za njihov žepni interes. Amerikanci niso dosegli prohibicije čez noč, kakor mnogokateri izmed nas misli, temveč so vzgajali svojo mladino 190—150 let. Ko so bili ljudje vzgojeni, so sami zahtevali vedno strožje zakonske mere. Tako se je posušila vas za vasjo, mesto za mesto, okraj za okrajem, država za državo, dokler ni večina držav (45 za 3 proti) zahtevala, da pride protialkoholna določba v ustavo kot 18. dodatek k ustavi. Abstinenci severno-ameriških držav so delali 150 let, da so dosegli prepovedano tričetrtinsko večino. Danes so »mokri« v položaju, da potrebujejo za odpravo tega ustavnega zakona tričetrtinsko večino. Ameriška prohibicija ni torej navaden zakon, temveč ustavni zakon.

Nam se za odpravo prohibicije v Ameriki ni treba bati in če pride še koliko žejnih in nevezganih Evropejcev v Ameriko — ameriške žene preveč zvesto čuva.

jo to svetlino, ker je ravno njim in njihovi deci največ pripomogla do družinske sreče. Ameriška prohibicija je kljub nekaterim nepopolnostim dosegla velike uspehe. Amerika je postala vodilna svetovna država, postala je, kar so abstinenci Ameriki pred 100 leti prorokovali njeni predsedniki Jackson, Madison in John Adams.

Naloga Jugoslavije je, da postane vodilna Evrope — zato naj se strezni, da bo svoji nalogi kos! Vzgajajmo našo dečo v protialkoholnem smislu! Če zahtevamo kakšne protialkoholne zakonske odredbe pri nas, zahtevajmo obližaten protialkoholni pouk po učiteljih abstinencih in pa pravico lokalne opcije. To so osnove, na katerih bomo uspešno gradili naše delo.

Za to vabimo vse cenj. občinstvo, da poseti nedeljsko predavanje ZKD v kinu Matici v čim večjem številu. Predavatelj, gospod dr. Mikš, eden najagilnejših voditeljev treznostnega gibanja v Ljubljani, bo vsem udeležnikom podal točno sliko današnjega stanja tega socialnega zla. Predavanje bo zaključeno z lepim šestdesetletnim filmom »Voznik smrti«, ki bo tragedijo alkohola občinstvu nazorno predložil. Zato naj nikdo ne izostane in vsak poseti nedeljsko predavanje, zlasti pa je vabljen šolska mladina in dijaštvo.

Uničevanje iz prometa vzetih novčanic

Ljubljana, 14. aprila. Začetkom julija preteklega leta je fin. ministrstvo ustanovilo komisijo za sežiganje obrabljenih novčanic. Komisija obstoji iz treh članov, treh namesnikov, katerim pa so dodeljeni še šteječi.

Papirnat denar po en četrti in pol dinarja je bil že v zelo slabem stanju. Ko je

stvar preštet in za uničenje pripravljeni denar, nakar delegira ministrstvo delegata, da kontrolira prešteti denar in nadzira zažiganje.

Minuli ponedeljek so imeli Ljubljancem zelo drago elektriko. Več milijonov dinarjev je porabila mestna elektrarna samo za kurjavo. Namreč tistih, ki so jih ob asi-

Komisija za sežiganje obrabljenih novčanic v Ljubljani.

Sežiganje v mestni elektrarni pod nadzorstvom finančnega inšpektorja P. Pešča iz Beograda. Na tleh bankovci.

pršel v promet kovani drobci, so vsi državni uradi povlačili papirnat drobci iz prometa in ga oddajali omenjeni komisiji. Komisija jih še enkrat prešteje, zveže v snopce po sto in zapetici po tisoč komadov skupaj. Komisija neprenehoma deluje naprej in prešteje vsak član povprečno 12 do 14 tisoč komadov na dan. Šteje je zelo otežkočeno, ker je denar raztrgan in zamazan. Do 25. marca je bilo prešteti 2.378.000 komadov po en dinar, 1.021.000 po pol in 5.183.000 komadov po četrti dinarja, skupaj 8.582.000 komadov v vrednosti 4 in pol milijona dinarjev.

Vsak mesec izkaže komisija fin. ministr-

stven g. fin. inšpektorja P. Pešča iz Beograda, s konji na dveh velikih vozovih iz blaginje fin. delegacije prpeljali za sežiganje. Mimoidoči parantje so duhali prijeten vonj, ki je prihajal iz elektrarne. Razlinan gurman pa je potuhel, da zažigajo, oziroma cvro masne dinarje. Prav zanima bi bila statistika kaj vse je šlo še poleg papirja skozi dimnik. Zgorelo je 5 milijonov 135.000 komadov novčanic, ki so bili najmanj trikrat težji kot pa novi. Komisija za šteje novčanic ima v zalogi še dva in pol milijona komadov te drage kurjave.

Baje bodo s prvim julijem vzeli iz prometa ves papirnat drobci. Bo pa res že primeren čas, ker so prišli v zadrego sami učenjaki, ki ne vedo več, ali bi prihajali te vrste denar med trda, plinasta ali kapljiva telesa. Pa bo že poslednje prav!

Darujte za šolski Tabor!

LJUBLJANSKI DVOR
Kino
Prednamlilo: Težko pričakovani biser filmske umetnosti „ČRNI ANGEL“.

Danes nepreklicno zadnji dan
večletima sedanjosti
„Zadnji dnevi Pompejev“.
I. del.
Ker je ta veletim zelo zaseden in že drugo mesto nanj čaka se predvaja I. del danes nepreklicno zadnji krat
ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Celjski občinski svet

Celje, 15. aprila.

Včerajšnja občinska seja je tudi nadalje potekla zelo stvarno in mirno.

Iz finančnega in gospodarskega odseka se je obravnavalo več važnih in nujnih zadev. Občeskoristna uradniška stavba zadruga v Celju je pričela večjo stanovanjsko akcijo ter se je obrnila v to svrhu do mestne občine celjske s prošnjo, da jo občinski zastop v vsestransko podpira v njenem stremelju. Ob soglasnem pritrjevanju vseh občinskih odborov je postavil referent Lesničar v imenu odseka sledeče predloge: 1.) Mestna občina celjska puzame subsidiarno jamstvo za posojilo zadruga pri mestni hranilnici celjski do 1.000.000 in protitemu, da se ta kredit porabi izključno za zidanje stanovanjskih hiš zadrugnikov te zadruga, ki morejo v vsakem posameznem slučaju prispevati k gradbenim stroškom najmanj 20%. Hiše morajo biti zavarovane za primerno vsoto ter zavarovalnina vinkulirana. Plačilni roki mora biti tako dogovorjeni, da bo zgradba plačana najmanj v 20 letih. 2.) Dovoljenje ceste in dohoda zgradi na Jožefov hrib zadruga. Vodovod in glavno električno napeljava pa oskrbi mesto ter oddaja tok in vodo zadrugi po oni ceni, ki je v mestu za dobo 20 let. 3.) Cene za stavbišča v mestu v takozvani uradniški koloniji in ob Sp. Lanovžu se bodo določile posebej, po legi stavbnega prostora, vendar ne bodo stale čez 10 Din m². Na Jožefovem hribu ostanejo cene, kakor so določene po parcelacijskem načrtu. 4.) Za dobo, dokler dovoli država oprostitev novih zgradb državnih davkov, se oprostite te nove zgradbe tudi občinske najemniške doklade in najemniške novčnice. Akcijo za zgradbo enostanovanjskih hiš sta toplo priporočala tudi občinska odbornika dr. Dobovšek in Bizjak. Slednji je postavil dodatni predlog, da veljajo zgornji pogoji tudi za druge stanove, kakor za obrtnike in trgovce, ako se bodo združili po zadrugah ter si hoteli zgraditi lastne hiše. Tudi ta predlog je bil sprejet soglasno.

V imenu kombiniranega odseka finančne in gospodarske zadeve ter za podjetja je poročal občinski odbornik dr. Božič. V zadnji občinski seji je bil sprejet predlog, naj se postavijo za posamezne panoge podjetij posebni nadzorniki, ki bi naj imeli v dotičnih odsekih tudi glasovalno pravico. Obstojta pa iz leta 1922. sklep občinskega zastopa, po katerem imajo referenti posameznih podjetij itak že nalogo, da nadzorujejo ta podjetja. Posegati v eksekutivno županstva in mest. magistrata je pa po mestnem statutu itak prepovedano. Vse stranke so se zedinile na to, da imenuje odsek koreferente, ki bodo vršili svojo funkcijo kot nadzorniki sporazumno z referenti dotičnih podjetij. V odseku so bili določeni z glasovi kluba delovne večine občinski odborniki: 1.) za električno: referent dr. Kalan, koreferent Kavš. 2.) za plinarjo: referent Rebek, koreferent Sirec; 3.) kopališča: referent Sirec, koreferent Ferant; 4.) vodovod: referent Leskovšek, koreferent Franc Koren; 5.) klavnica: referent Gobec, koreferent Franc Koren; 6.) klavnica: referent Gobec, koreferent Pliko; 7.) mestno gospodarstvo: referent Lesničar koreferenti Prekoršek, Ravnikar in Jančič; 8.) gozdarstvo: referent Mravljak, koreferent Koschier. Opozicija si je ta nadzorniška mesta že prav lepo razdelila. Pri tem bi imel seveda glavno besedo gostilničar Žumer. Delavna večina pa je upoštevala pri razdelitvi koreferatov edino le stvarne razloge ter določila koreferente tudi iz opozicije.

Za mestni vodovod je poročal občinski odbornik Leskovšek. Zaradi nekega slučaja iz Vojnika se obnovi svoječasni principijelni sklep, da se računa vodarstva za zunanje konzumente po tarifi, ki je veljavna za celjsko okolico, ter da se mora ta vodarstva računati kot doklada k najemninu. Odobri se nadalje račun za obnovitev vodovodne cevi pri Vitanju v znesku nad 76.000 Din.

V imenu stavbenega odseka je poročal

občinski odbornik dr. Božič. Posloplje otroškega vrta v Gaberjih se obda z ograjo, da se na ta način prepreči uporaba privatne poti preko mestnega zemljišča. Na Jožefov hribu se renovirata dve kapelici, ki sta last mestne občine. Ker se mestno pokopališče razširja proti jugozahodu, je treba preložiti staro pot za nekaj metrov na občinsko zemljišče.

Občinski odbornik Sirec je predlagal, da se imenuje cesta od kolodvorja mimo poslopja Prve hrvatske štedilnice po znanem rajnem rodoljubu in velikemu dobrotniku trgovcu Antonu Kolencu »Kolencova ulica«. Poprava napačnih napisov po nekaterih ulicah se vrne odseku, da predloži proračun, koliko bode stalo prenovljenju uličnih tablic.

Po izredno stvarnih predlogih in debatah je zaključil župan dr. Hrašovec ob pol 22 uri občinsko sejo.

„Brezalkoholna produkcija“. Lj. b. l. Poljski nasp 10/2 pošlje vsakemu naročniku »Jutra« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj! Ne bo vam žal!

Pred sodniki

Hlapec Janec iz Podpeči se rad postavi, a le na tuj račun. S postavo je bil radi tatvine že parkrat navzkriž, pa je hitro pozabil. Obiskal je razne ljudi v Podpeči in si za spomin vzel pri njih več blaga, preprčani, da ga potem gotovo ne pozabijo. Nabral je različno obleko; da bi bolje videl na svojih ponočnih izletih, je ukradel tudi ščipalnik, a nekemu sosedu je vzel tudi zlato verižico. Vso blago, kar si ga je nanosil v potu svojega obraza, je bilo vredno 1810 Din. Janec je bil zelo skesan in trdil, da je to njegova zadnja tatvina in da si bo prihodnje izbral raje smrt kakor pot v luknjo radi tatvine. Sicer so pa take skušnjave še zelo daleč, saj mu jih je deželno sodišče prihranilo kar za 8 mesecev, ki jih mora preživeti pod nadzorstvom ječarja.

V Spitalcu so se sešli fantje. Sicer niso imeli napovedanega sestanka, toda vendar je vsak zvil tja, kjer smrečica binglja nad vhodom in vabi na zlato kapljico. Pa je Francelj zagledal Franceta in spomnil se je, da se je le - ta hvalil, da ga bo oklofutal. Počakal je, da je Francje odšel s prijateljem iz gostilne in potem stopil za njima in ju spravljal nazaj. Pridružil sta se mu tudi njegova prijatelja. Jošt, ki je šel od dela, je kolovratil z njimi in nesel na rami kar tri cepine. Francelj je nankrat začutil, kako ga srce boli, ker mora njegov prijatelj Jošt nositi tako težo in pregovoril ga je, da mu je odstopil en cepin. Francelj pa, ki menda nevé, da se s cepini udarja in premetava samo hlode, je poskusil cepin na Francetu in mu izbil več zob, ga namlatil po hrbtu, po glavi in roki, da je fant ležal 6 tednov. Ko je Francje ležal že na tleh, si je hotel Francelj zagotoviti varnost in mu je ljubeznjivo zapretil, naj ne gre zadeve oviadit orožnikom, sicer ga ne drugi dan ubil. Francje je pa imel tako razboleno glavo, da je na to pretnjo kar popolnoma pozabil in je vse sporočil orožniški patrulji. Zdal pa Francelj sedi za 6 mesecev v ječi in poje: »Včasih sem le mislil, da bom čvrst, vesel, nosil krivice črne, vriskal in in pel; a zdaj sem čuden fant, zaprkan je moj evgant,« saj postal sem arestant!

Metro-Godwyn produkcija.

Novo! Novo! Novo!

Prezrta žena

Pustolovna drama v 8 dejanjih. V glavnih vlogah **Alma Rubens** in **Conrad Nagel**. — Izredno elegantna in razkošna oprema. Dejanja se vrše v New-Yorku in Parizu. Najnovejša toalet.

Predstave ob 3., pol 5. 6., pol 8. in 9.

Kino Ideal

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Začetek ob 20 uri

Četrtek, 15.: »Naša kria«. D. Petek, 16.: »Pygmalion«. C. Sobota, 17.: ob 15.: »Henrik IV.«. Dijaška predstava po znanih cenah. Izv. Nedelja, 18.: »Pygmalion«. Izv. Ponedeljek, 19.: »J. G. Borkman«. A.

Mariborsko gledališče

Petek, 16.: ob 15.: »Beneški trgovci«. Dijaška predstava ob zelo znižanih cenah. Sobota, 16.: »Sadovi prosvete«. A. (Kuponi). Nedelja, 18.: »Grofica Marica«. B. (drugič). Kuponi.

Ljubljanska opera na turneji. Ljubljanska opera je začasno prekinila svoje delovanje v domačem gledališču. Zadnja predstava je bil Muzogorski »Boris Godunov« v sredo zvečer. Operni ansambel bo sedaj gostoval v Sarajevu, kjer so na sporedu: Aida, Rigoletto, Boris Godunov, Wally in večni mornar, potem pa v Dubrovniku, kjer začne gostovanje dne 24. in bo trajalo do 28. aprila z operami: Manon, Wally, Večni mornar, Boris Godunov. Zadnja postaja bo Split. Po absolviranju turneje se vrne osob.

je z dirigenti nazaj v Ljubljano, kjer se bo nadaljevala redna sezona. Ta bo letos raztegnjena tudi na poletne mesece.

Sprememba gledališkega repertoarja v Mariboru. Radi obolenosti gđ. Zamejceve se mariborski gledališki repertoar v toliko izpremenil, da bo v nedeljo, dne 18. aprila mesto »Evangeljnika« (D) na sporedu opere »Grofica Marica« za red B (drugič). Kuponi.

Koncert slov. pevskega društva „Krakovo-Trnovo“

(V dvorani Filharmonije, 15. aprila.)

Poslušali smo nocoj vokalnemu soareju lokalnega pevskega združenja, ki družijo letos pod svojo že nekaj let ožje znano ime tri in dvajset pevcev — ljubiteljev zborovske glasbe. Ti moške, ki po večini nimajo šolske muzikalne predizobrazbe in ki jim preprečujejo na dnevnem delu v medsebojnem navdušenju za skupne pevske cilje nadomestiti zaslužen odpočitek, ti moške so pod vodstvom svojega poštovnega pevovodje, g. Josipa Miheliča, pokazali na koncertnem odru, da marljivo delajo, da lepo napredujejo. Dali so nam vokalni večer, ki je v njih intimna pevska družnica lahko veselo zadovoljna.

Hvalevredno je ponudil tem pevcem svojo sodelovanje njih ožji krajan, operni pevec-tenorist g. Svet. Banovec, ki je za bravurno zapel pesmi (Grečianinov, Leoncavallo) žel vsobodo pohvalo. Njegov mehki, čist glas je v polno zasedeni dvorani zbudil obilen, vihrav plisk.

Program zboru je obsegal štiri Adamiče, tri narodne Deve in po enega Jerbca, Prelovca, Premrla, Kimovca, Ocvirka in Križkovskega. Popolnoma nov je bil Adamič, ki si za svojo kipečo, iz ljudske umetnosti zaslužen vokalno glasbo zna izbrati izredno lepe, močne tekste, ki jih je zbor z zvnečim Banovčevim tenorskim solom zapel prav letno.

Pesmi Škrjančku, Domovini, Dekletcu, Zoročenka in Tretja solza so publiki vse ugajale, v vsaki so poslušalci našli kaj lepega, iskrenega, navdušujočega.

Utopljenka je prijetno zaključila prednašanje. (Upam, da neki starejši kolega, glasbeni poročevalec ni doma iz Zabjeka, da bi se zastran tega spotalik nad tem poročilom.) P. K-n.

Samostojno dramsko gledališče v Zagrebu. Zagreb dela že dolgo na to, da dobi samostojno dramsko gledališče. Sedaj se je merodajnim činiteljem posrečilo dobiti potrebni kredit za končno dograditev prostorov za dramo v Frankopanski ulici. Posojilo ima odobriti le še ministrski svet, nakar bo vprašanje samostojnih prostorov zagrebske drame končnojavno rešeno.

Dijaška predstava »Beneškega trgovca« v Mariboru bo v petek, dne 16. aprila ob 3. popoldne. Da se more dijaštvo te lepe predstave res v polnem številu udeležiti, je gledališka uprava cene znatno znižala. Ložni sedeli so po 10 Din, parterni po 8, balkonski po 6, galerijski pa po 5 Din. Dijaško stojišče velja 3 Din, galerijsko 2 Din. Predstava, ki se vrši zadnjič v tej sezoni, najtopleje priporočamo.

Lep uspeh Uvodničeve razstave karikaturne v Splitu. V četrtke zvečer so v Galicem salonu v Splitu zaprli razstavo slik karikaturista Angela Uvodiča, ki je imela presenetljiv uspeh. V kratkem času jo je posetilo nad 2000 oseb in karikaturist je prodal nad 100 svojih del.

V. matineja zagrebske filharmonije. V nedeljo, dne 18. t. m. priredi zagrebska filharmonija svojo 1. letošnjo matinejo, na kateri se bodo izvajali poleg II. Beethove. nove simfonije tudi Adamičevi »Ljubljanski akvareli« in Webrova uvertura »Eurjanthe«. Koncert bo dirigiral kapelnik Smodek. Simfonični koncert v Beogradu. Narodno gledališče v Beogradu bo praznovalo dne 19. t. m. 40letnico, odnosno 30letnico nekaterih glasbenikov, ki so člani opernega orkestra, na katerem se bodo izvajale domače skladbe simfoničnega značaja. Na sporedu bodo nastopne kompozicije: M. Pajnovič: Sulta (prvič v Beogradu); Krstić: Uvertura iz »Knežlje Maje«, Scherzo; M. Milojević: Kmečki prizori, Krstić: Simfonija v G-duru; Adamič: Sulta; P. Stojanović: Smrt junaka. Skladbe bodo

večinoma dirigirali sami komponisti, le Adamičev Sulta bo vodil kapelnik Brezovšek. Na simfoničnem koncertu nastopi tudi akademsko pevsko društvo »Obličje«. Izvajalo bo dve nabožni pesmi skladatelja Hristića in Matačićeva skladbo »Kraljica sanj«.

Splitški gledališki ansambel v Šibeniku. Osobje splitške drame gostuje te dni v Šibeniku, kjer priredi pet večernih in eno popoldnevno dramsko predstavo. Repertoar tega gostovanja obsega igre: Dober frank, Lilom, Košana, Kmeča skozi uho šivanke, Pygmalion, Moj baby. Če bo za predstave dovolj zanimanja, bodo igralci dodali še Pirandellovo komedijo »Šest oseb išče avtorja« ter opereti »Mala Floramye« in »Bajadera«.

Preureditev »Jugoslovenske Akademije« v Zagrebu. Dela za restavracijo prostora zagrebske »Jugoslovenske Akademije« za znanost in umetnost, gredo h koncu. Ko bodo popolnoma končana, kar bo vsekakor v kratkem, se Strossmayerjeva galerija zopet otvori za občinstvo, katero v zadnjem času ni moglo obiskovati.

Razstava Tomislava Krizmana v Zagrebu. V polovici tekočega meseca se otvori v Zagrebu večja razstava olj, risb, portretov in drugih slik znanega slikarja Tomislava Krizmana. Racine v Praškem gledališču. Praško gledališče je imelo prošli teden premijero Racine-ove tragedije »Fedra«, v kateri je igrala ga. Dostalovala naslovno vlogo, g. Karen pa vlogo Hipolita.

Domače vesti

Škofovska «doslednost». Vse je »gešeft»

Ni tega meseca dni, kar je »Jutro» iz katoliškega lista, ki se tiska v skofiji tiskarni, ponovilo nekaj odstavkov in člankov klerikalnega naraščanja, ki očita katoliški cerkvi, da je versko življenje popolnoma prazno, ker je vera postala »poslovna» in se dobro zahteva in stori le če in ker se obeta plačilo. Ostro se napada poslovnost značaj celoga oficijelnega katolicizma pri nas. »Jutro» je že sedaj izjavilo, da v tem prometu samo poroka, da pa je jasno, da članki odklanjajo ves sistem katoliškega nauka o pokoru, odpuščanju o nepolnem kesu in izpovedi. Škof, ki sicer preganja »Domovino» le, ker »mislil, da bo morjal komu čitanje »Domovine» škodovalo v verskem prepričanju, dasi priznava da ne napada ota verskih nauk katoliškega lista. »Križ na gorah» do sedaj ni zabranil, dasi je učim po canonu 1399 opetovano in to konkretno podan List se pač tiska v skofiji tiskarni. Prav imajo klerikalni mladinci. Vse je danes v njihovi stranki »gešeft», najbolj pa vera in sedaj tudi kanonsko pravo.

M. A. C.

* Likvidacija ministrstva za izenačenje zakonov. V smislu odredbe novega budžeta je bil na predlog ministra za izenačenje zakonov, dr. Milana Sršića podpisani ukaz, s katerim se načelnika tega ministrstva Dušan Nikolajević in Andra Dinij stavlja na razpoložanje. V tem ministrstvu sta razen ministra dr. Sršića ostala sedaj samo še dva nižja uradnika.

* Nov načelnik ministrstva pravde. V ministrstvu pravde je imenovan za načelnika oddelka za Slovenijo in Dalmacijo dr. Josip M. Kavčič, doslej inspektor ministrstva pravde.

* Imenovanje v državni službi. Za direktorja srednje kmetijske šole v Mariboru v 3. skupini I. kategorije je imenovan Venceslav Valenta, doslej direktor nižje kmetijske šole v Banjalici.

* Prometna pogodba z Bolgarijo. Predčerašnjaja je odpotovala v Sofijo delegacija našega prometnega ministrstva, ki bo aradila naše prometne razmere z Bolgarijo. Oboestranski delegati bodo razpravljali o medsebojnih carinah, o ureditvi komercialnih in obsebnih odnosov, zlasti glede postaje Caribrod. V naši delegaciji so: Bora Jovanović, načelnik komercialnega oddelka, Jovan Jovanović, šef, ter Andra Petrović, načelnik kontrole dohodkov generalne direkcije.

* Razpisani službeni mesti. Odda se mesto vodje zemljiške knjižnice pri okrajnem sodišču v Novem mestu in vsako drugo mesto pisarniškega uradnika, ki bi se izpraznilo tokom razpisa. Odda se nadalje mesto pisarniškega uradnika pri okrajnem sodišču v Kočevju. Prošnje naj se vložijo po službeni poti najkasneje do 16. maja.

* Nov odvetnik. Odbor odvet. zbornice v Ljubljani razglasa, da je g. dr. Fran Hubad vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Ljubljani.

* Prvi doktorji medicine na beograjski univerzi. Ob priliki otvoritve novega patološkega zavoda medicinske fakultete v Beogradu bodo promovirani za doktorje vsega zdravilstva gg. Mija Gjurčić, Evgenij Šeburan in Sima Milošević, slušatelji medicine na beograjski univerzi. To so prvi doktorji medicine, ki so končali svoje študije na beograjski medicinski fakulteti, osnovani šele po osvojevanju in uveljavljanju.

* Ugledni tuji v Dalmaciji. V Splitu je v zadnjih dneh prispelo večje število uglednih tujcev tako med drugimi bavarski minister Karl Stizel in avstrijski državni tajnik Zarlik. V Splitu se muči tudi nemški poslanik na našem dvoru pl. Oltharsen ter gg. dr. Mitschell in dr. Bailly. Člana mednarodnega higijenskega bureana Rockefellerjeve fundacije, ki pregledujeta higijenske institucije v Dalmaciji.

* Smrtina kosa. Včeraj jutraj je preminul v Ljubljani po dolgem bolehanju znani kavarar g. Stefan Miholič. Pokojnik je bil v Ljubljani splošno znata osebnost in zelo agilen podjetnik. Po mišljenju je bil odločen narodnik in zvest pristaša naše stranke. Dolga leta je bil navdušen član Sokola, narodna društva so imela v njem vedno zanesljivo podporo. Zaprtil je vdovo in 7 otrok. Pogreb bo danes, ob 5. pop. iz hiše žalosti Sv. Petra cesta 38. — V sredo je umrl v Stražah 62 letni posestnik Jože Dremelj. Bil je mož-poštenjak. Blag jima spomin, žalostim naše iskreno sožalje!

* Subvencija Jugoslovanskemu zdravniškemu društvu. Ministrstvo za narodno zdravje je podelilo Jugoslovanskemu zdravniškemu društvu za tekoče leto subvencijo v znesku 25.000 dinarjev.

* Španska bolezen ali influenza, ki je v zadnjih mesecih po Sloveniji očno razšarjala in zahtevala tudi mnogo človeških žrtev, se je sedaj pojavila tudi v Dalmaciji, kjer je bila zadnjič razširjena leta 1918. Bolezen pa, kakor poročajo iz Splita ni težke prirode.

* Muzika dravske divizijske oblasti. Ministrstvo vojske in mornarice je dovolilo, da se muzika dravske divizijske oblasti zopet spopolni na predpisano število. Kapelnik dr. Čerin je angažiral več izvrstnih godbenikov iz Češke in Avstrije in bo do srede maja dravska muzika zopet kompletna.

* Za prenavljanje krvi originalni planinski spomladanski čaj pripravila lekarna Bačnovce, Ljubljana.

* Ureditev položaja članov dinastije Petrović. Kakor poročajo iz Beograda, bo vlada v najkrajšem času vzela v razpravo načrt zakona o ureditvi položaja članov bivše črnogorske dinastije Petrovićev. Tudi krona želi, da se to vprašanje čimprej in čim boljše reši. Zakonski načrt bo v kratkem predložen narodni skupščini.

* Prenovitev vojašnic v južnih krajih. Ministrstvo vojske in mornarice je odobrilo naslednje kredite: 1.232.000 dinarjev za rekonstrukcijo vojašnice 38. pehotnega polka na Cetinju; 700.000 Din za popravilo vojašnice kneza Mihajla v Nišu in 100.000 Din za popravilo vojašnic v Nišu.

* Odkup vlačinskih železnic. Koncem tekočega tedna se bo pod predsedstvom pomočnika prometnega ministra g. Bore Popovića vršila v Beogradu prva seja zastopnikov zainteresiranih ministrstev, na kateri se bo razpravljalo o načinu odkupa vlačinskih železnic v naši državi. Ko bo proučen ves potreben material, pride to vprašanje pred ministrski svet, ki bo storil definitivni sklep.

* Na železnici je zabranjeno psovanje. Zagrebško ravnateljstvo državnih železnic je s posebnim okrožnico prepovedalo glasno prepiranje, klevete in psovke, ki škodujejo ugledu naših železnic in naše države, zlasti pred tujim svetom. Odrejene so tudi kazni proti onim, ki bi se pregrešili proti tej odredbi.

* Razširjenje arsenala v Kragujevcu. Za gradnjo poslopja centralne uprave artilerijsko-tehničnega zavoda v Kragujevcu je odobren kredit v znesku 2.770.000 Din. Zavod bo instaliral tudi lasten vodovod.

* Služba bolničarke. Okrožni urad za zagotavljanje delavcev v Ljubljani razpisuje na svojem novem ambulatoriju v Ljubljani službo bolničarke za rentgenološki oddelk in oddelk za obeševanje (helioterapija). Interesentkinje se opozarjajo na razpis v uradnem listu.

* Oddaja postrvlega zaroda. Interesenti za postavljanje zarod naj sporočijo svoja naročila najkasneje do 18. aprila »Slovenskemu ribarskemu društvu« v Ljubljani, Vodikov trg 5. Cena zaroda za 1000 komadov 150 Din loco Želmitje. Po zarod je treba priti s pririhom in ledom. — Okrajni ribarski odbor.

* Skupen izlet hrvatskih in slovenskih planincev. Hrvatski turistični klub »Sljeme« priredi prihodnjo nedeljo skupno s turističnim klubom »Skala« v Ljubljani ter s člani savinjske in mariborske podružnice Slovenskega planinskega društva izlet na Tolsti vrh in do Celjske koče. S tem skupnim izletom, ki je prvi letošnji planinski dan, se nadaljuje že lani na Triglavu, Pohorju in na Sušaku započeto skupno delovanje za zblizanje in medsebojno spoznavanje hrvatskih in slovenskih planincev. Odhod iz Zagreba v nedeljo ob 5.40 do Laškega, odkoder je skupen pohod do Celjske koče.

* Za rezervne oficirje. Ministrstvo vojske in mornarice je pooblastilo Udrženje rezervnih oficirjev da tem potom pozove vse rezervne oficirje s svobodnih poklicev (rezervne oficirje ki niso državni ali samoupravni uradniki), ki so bili v letu 1925. na vojni, pa niso prejeli plače, da se obrnejo potem Udrženja na min. vojne in mornarice s prošnjo, da se jim naknadno izplačajo nepravilno pridržani službeni prejemki. V prošnji naj navedejo, v kateri ediciji, kje in kdaj so delali vožbo. — Udrženje rezervnih oficirjev — pododbor Ljubljana.

* Občni zbor organizacije absolventov elektrotehnične delovodske šole. Dne 19. marca se je vršil I. redni občni zbor »Organizacije absolventov elektrotehnične delovodske šole« na Teličnici sred. šoli v Ljubljani, ki je izvolil sledeči odbor: Predsednik Ecker Al., podpredsed. Žun Fr., blagajnik Narobe Fr. tajnik Mihelič Iv., odborniki Kos Josip, Kuštrin Ant. in Peterlin Fr. ter namestnika Strehovec D. in Stajer J., v odboru so zastopani vsi letniki absolventov el. del. šole, kar tudi jamstvo, da bo odbor zmogel delovati vsestransko, če ga bo podpiralo članstvo. Občnem prosimo vsa el. podjetja in elektrarne, da nam sporočajo o potrebi strokovnih moči (el. monterjev, elektr. delavcev, teh. risarjev, teh. uradnikov itd.) na naslov: »Organizacija absolventov el. del. šole v Ljubljani. Lepi pot 12«.

* Profesor Maslarić obsojen. Iz Osika poročajo: Profesor dr. Božidar Maslarić, ki se zaradi komunistične propagande nahaja v preiskovalnem zaporu, je bil predčerašnjim pri osješkem sodnem stolu obsojen na mesec dni zapora, ker je bivšemu uravniku osješke glavne pošte poslal razžalilno dopisnico.

* Izginule ženske iz Kočevja. Iz Koc pri Kočevju je pred nekaj dnevi pobeignila 64 letna Magdalena Dragar. Baje je nameravala obiskati svojega sina, ki se nahaja v Avstriji. Ženska je oblečena v modro pisano bluzo, sivo krilo, in nosi na glavi ruto. Druga nbežnica je 62 letna Marija Kovačič, žena cerkovnika iz Dolge vasi, ki se je odstranila od svojega spremljajočega moža pred nekaj dnevi pred ljubljanskim kolodvorom in jo od tedaj pogrešajo. Obe ženski sta slaboumi.

* Otroško truplo v greznici. Dne 8. aprila 1926, je bilo najdeno pri praznjenju greznice kolodvorske restavracije Žuželj v Rajhenburgu mrtvo dete v starosti okoli 10 mesecev, že tako razkožno, da se ni dalo več zanesljivo ugotoviti spola. Dete je moralo biti vrženo v greznico po 10. septembru 1925. Kdor bi vedel kake podatke o identiteti otroka ali sploh kaj o slučaju, naj to sporoči okrajnemu sodišču v Sevnici ali pa bližnji orožniški stanici.

* Granata ubila tri seljake. Seljak Nikola Lončarčević iz Cavata pri Bitolju je našel te dni na svojem pašniku staro granato, katero je prenesel na svoje dvorišče. Zbrali so se sosedji ter ogledovali in preiskovali nevarno nalibo. Nenadoma je granata eksplodirala ter ubila Nikolo Lončarčevića, Mirčo Popovića in Stojana Stanojevića. Pet drugih seljakov pa je bilo težko ranjenih.

* Nesreča pri delu. Iz Zidanega mosta nam pišejo: V nedeljo je prišel o priliki sklopitve dveh avtomobilov v tukajšnji cementarni delavce Lovro Horjak tako nesrečno pod kolesa, da mu je zlomilo dveje reber ter je dobil tudi notranje poškodbe. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

HARRY PIEL

DANES

redstave ob

4., 1/2, 6., 1/8, 9.

Pustolovščina v nočnem ekspresu

Iz Ljubljane

* O nalogah žene v družbi in državi. Snodi je priredilo Splošno žensko društvo v magistratni dvorani interesantno predavanie o misli in nalogah žene v družbi in državi. Predavala je Srbinja, gospa Mla Simićeva, podpredsednica Narodnega ženskega saveza SHS iz Beograda, ob veliki udeležbi naših narodnih dam in pobornic ženskega pokreta. Predavateljica je uvodoma pozdravila »vorna dama in predsed. Kola Jugoslov. sester v Ljubljani, gospa Franja Tavčarjeva ob živahnem aplavzu prisotnih dam. Gospa Simićeva je naglašala, da se je vloga žene po prevratu temeljito preobrazila. Žena je posegla v življenje povsod, najbolj pa tam, kjer je potrebovala socialne zaščite sebe same in otrok ter na karitativnem polju. Žena mora v družbi in državi vedno in povsod služiti človečanstvu in narodu, to pa je že dosegla z delovanjem v ženskih društvih, ki gojijo žensko ideologijo v vsem svojem delovanju. Govornici je gospodična Bačkova koncem govora izročila lep šopek narcis.

* Ga. Ivana Beg. Včeraj, dne 15. t. m. je preminela v Ljubljani ga. Ivana Beg. roj. Praprotnik, po večletni mučni bolezni. Pokojnica je bila hči zaslužnega pedagoga in pisatelja pok. Andreja Praprotnika ter je učiteljela v Vel. Laščah in Postolni, zadnjih 16 let do vpokojitve pa na dekliški šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Bila je vedno odločno naprednega miselnja. Do bolezni je sodelovala pri raznih narodnih društvih, posebno pri C. M. D. ter je bila mnoga leta odbornica C. M. ženske podružnice za St. Jakob-Trnovo in kot taka tudi pokroviteljica Blag iz spomin.

* Sokol I. poziva bratsko članstvo, da se udeležijo v civilu z znakom pogreba umrlega brata Stefana Miholiča, ki bo danes, ob 17. uri. — Odbor.

* Mestni odbor Orjuna Sv. Peter-Vodmat v Ljubljani javlja vsem bratskim mestnim Orjunam prežutno vest, da je naš član in odbornik brat Stefan Miholič, kavarar na Sv. Petra nasipu, včeraj ob 2. zjutraj preminul. Pogreb predragega brata bo danes ob 5. popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra ceste 38. Zbor ob pol 5. pred šentpetersko vojašnico. — Zdravo!

* Merkurijev član in članice se opozarjajo, da se bo vršil v soboto dne 17. aprila ob 8. uri zvečer slavnostni občni zbor in takoj nato juri fix v veliki dvorani Kazine. Ker je to zajedno proslava 25 letnice društvenega obstoja, pričakuje polnoštevilno udeležbo. — Odbor.

* Promenadni koncert muzike dravske div. oblasti bo v nedeljo 18. t. m. ob 11. dopoldne v Lattermamovem drevoredu pod Tivoljskim gradom.

* Politično in gospodarsko društvo za šentpeterski in kolodvorski okraj javlja članstvu, da je preminul dolgoletni član g. Stefo Miholič, kavarar in gostilničar. Pogreba ki se bo vršil danes, ob 5. popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra ceste 38. naj se člani društva udeležijo v čim večjem številu.

* Izlet umetnostno-zgodovinskega društva v letošnji sezoni se bo vršil pri ugodnem vremenu v nedeljo, 18. aprila. Odhod ob 6.43 z glavnega kolodvora, elj Lesce. Ogled župne cerkve (freske iz 18. stoletja) itd., obisk Begum (župna cerkev, razvalina Kamen, ev. kaznišnica) obed v Polčah; popoldne obisk Sv. Petra (srednjeveške freske) in vrnitev preko Rodin v Lesce. Sestaneč: za člane in goste ob 6.30 na gl. kolodvoru.

* Življenje v tivoljskem parku. Tivoli s svojimi belimi poti služil zopet ves svoemu namenu. Že rano v jutro krene v gozd polno sprehajalcev, ki občudujejo v prvem jutranjem soncu prelivajoče se barve v raznih njansah zelenčastih dreves. Krasna botanična slika zgodnje pomladi pa se pozivi še bolj tekom dneva ko v popoldanskih urah po parku kar mrgli občinstva ter malčkov, igrajočih se vsenakrog po potih in pred klopičami, na katerih posedajo mamicice, očelje, dijaki s knjigami v rokah in ostali mladi svet, ki igra priljubljeno igro z očmi. Živostane Tivoli tudi že pozno v večer, ko že zdavno zagore električne luči, kajti večeri postajajo že prijetni in so kakor nalašč, da izvajajo vnu na prosto, na prijetne pomnike.

* Prav pametno zabrano je izdal gerent ski svet. Odslej se ne bodo več smeli razni kolesarji poditi po tivoljskih drevoredih in z blazinim dirkanjem ogrožati dece in sploh sprehajalcev. Tudi razni motocikli ne bodo več staršili. Kolo, avto in moto služu prometu in spajajo na ulice, drevoredi so pa za šetanje. Tako je po vsem svetu, je Ljubljana je doslej imela »ekstra vursti«, nad katero se je občinstvo neprestano pritoževalo.

Namakaj z »Žensko hvalo« — perli z »Jelenjim milom«!
To najbolj obvaruje perilo,
ki se brez truda popolnoma očisti.

SCHICHTOV NAČIN PRANJA

valo. Zabranja je izšla. hčene nove svarilne table se pravkar postavljajo, sedaj je še treba poskrbeti, da se bo razumna naredba tudi respektirala. Fantje, ki so imeli nekatere drevoreda za vežbališče, naj se presele drugam. Zabranja je vzbudila toliko zadovoljstva pri prizadetih, da nam je takoj prva pošta zatem prinesla kopico dopisov z zgorajšnjo odobravajočo vsebino, dokaz, koliko simpatizerjev imajo tihi kotički tivoljski in kako čuvajo mirnejši someščani te kraje pred naglo generacijo.

* Umrli v Ljubljani. Zadnje tri dni so bili javljeni sledeči smrtni slučaj: M. Sterle, zasebnica, 75 let; — Marija Nagode, delavčeva žena, 63 let; Alojzija Konič, sin dničarice, 2 leti; — Martin Skrajnar, voznik, 19 let; — Ana Žitnik, hišarica, 37 let; — Ivan Oblak, čuvaj tob. tovarne, 67 let; — Mihael Bosak, klinčavničar, 50 let; Lovrenc Zorman, užitar, 57 let; Janez Ozvaldič, zasebnik, 37 let; — Terezija Klein, zasebnica 49 let; — Tomaž Kosce, bivši zidar, 83 let; — Marija Čepon, zasebnica, 47 let; — Jožef Resnik, mizar vaj. 23 let; — Angela Babka, trgovka, 34 let; — Zdenko Prečeren, sin čevljar. moštra, 4 leta; — Marija Dolar, delavce, 65 let; — Josip Napret, trg. potnik, 40 let; — Magdalena Eppich, zasebnica, 53 let; — Marija Sumi, hči baltarja, 4 in 1/2 leta; — Elizabeta Vrhovšek, žena hišarja, 40 let; Josip Renko, posestnik, 60 let.

* Trije ptčki. Posestnik Lovrenc Krže, stanujoč v Trnovskem pristanu št. 22, je pred nekaj dnevi pogrčel železno dvigalo, vredno nekaj nad 1000 Din. Vse poizvedbe so ostale nekaj dni brezuspešne; dokler mu ni prišlo na misel, da sta se ga utegnili polastiti njegova hlapca Ivan Blizjak in Ivan Dolenc. Svojo sumnjo je Krže izrazil stražniku, ki je hlapca trdo prijel, na kar sta takoj priznala, da sta ukradla dvigalo in ga prodala sosednjemu hlapcu Vincencu Podobniku, ki je seveda vedel čigavo je pravzaprav dvigalo. Poštenjakoviči so bili predani sodišču.

* Vlom v podstrešje. Včeraj ponoči se je splazil v podstrešje hiše št. 11. na Kerkovem trgu tat ter vlomil v sobo Jožeta Rihteršiča. Tamkaj je nasilno odprl kovčeg in si prilastil 700 Din gotovine. Zlikovci to še ni bilo dovolj, marveč je poskušal s ponarejenim ključem priti še v šrambo gostilničarja Košaka, ki se nahaja v isti hiši. Namen pa se mu tokrat ni posrečil, ker je bil bržkone prepaden.

* Policijske prijave. Od srede na četrtak so bili prijavljeni policiji sledeči slučaj: 1 sum vloma, 1 tatvina, 1 telesna poškodba, 1 izsleditev bivaljsca, 1 jzgređ, 1 prestopok kaljenja nočnega miru in 11 prestopkov cestno policijskega reda. Aretovane so bile 3 osebe in sicer 2 radi tatvine in 1 radi vlačugarstva.

Iz Maribora

* Trotli pedagoški večer. V sredo zvečer je predaval asistent na pedagoški akademiji v Zagrebu dr. F. Žeč o šolski dobi. Iz ostro začrtanega in globoko znanstvenega referata je vela poleg znanstvene eksaktnosti in globokega psihološkega razumevanja iskrena ljubezen do naše mladine, pa tudi želja in trdna volja, da zastavi prvi lopato na nezorani ledini njene boljše bodočnosti. V tej ljubezni, želji in volji pa je bilo predavanje orkan, ki je sicer ljubeče dvigal kopreno nepoznanja in odkrival tajne utripe duševnega življenja našega otroka, v harno pa bujal ob jezove tum, kjer se vrši hotoma ali nehotoma sila nad njm ter se mu jemlje svoboda in poler brezskrbne mladosti. Z občutkom notranje zadovoljnosti, pa tudi z željo, da pomaga pri osvoboditvi mladine, je zapuščalo občinstvo predavanje. Mi pa velimo, da bi gorke in resnične besede našle odmev pri onih, ki jim je izročena naša mladina, in še bolj pri onih, ki so poklicani visoka in najvišja mesta naše prosvete, da v duhu novih spoznanj izvršijo reorganizacijo šolstva. Na referat se še povrnemo.

* Esperanto ki drz, k gres v Mar b ri. O binkoštnih praznikih bo zboroval v našem mestu kongres esperantistov iz vse države. Kongres. čegar protektorat je prevzel mariborski župan, se bo udeležilo okrog 300 delegatov. Zborovanje se bo vršilo v Mariboru v počaščenje umrlega mariborskega odvetnika dr. Haasa, ki je bil najstarejši pobornik esperantizma v naši državi.

* Velika šahovska kup i km. Pretekli četrtak je priredil v restavracijski dvorani »Uniona« mariborski šahovski klub šahovsko kup-tekmo. Prireditelj, kver se je udeležilo zlasti lepo število srednješolske mladine, je potekla prav živahno in zanimivo. Rezultat tekmovalstva je bil sledeči: V prvi skupini je s 4 točkami dosegel prvo darilo (kompleten šah) djak Rajko Ben, po 3 in pol Sešler Edvard. Konč in fil. Plankl, po 3 točke Weis in Stupčan, po 2 in pol Skok in Majz. V 2. skupini sta dosegla po 5 rundah 3 in pol točke profesor Hilmar in dijak Zabkar, po 2 Lužar in

Klanjšček pol in pol Kotnik. Tekmovalo je v skupnem 41 šahistov, med katere je bilo razdeljenih 11 daril.

* Šahovska tekma med srednješolskimi zavodi. Kakor smo zvedeli, namerava tukajšnji šahovski klub organizirati šahovsko tekmovalje med dječki raznih tukajš. njih srednješolskih zavodov. Za prireditelja vlada med tukajšnjimi dijaki veliko zanimanje.

* Prodajanje knjig v. pisma pri naš ni tako enostavna stvar. To ve povedati tudi neki zastopnik brianske sv. pisemske družbe, ki prodaja po mestu s prav do. brim uspehom sv. pismo tudi klerikalcem samim. Vsestransko vpludni »Slovenec« je tudi tega zastopnika napadel s prošnjo, da bi temu p-kazal vsik vraga. Ali »Slovenec« ima pač to večno smolo da imajo njegovi napadi vedno obraten učnek.

* Družabni večer z godbo, eventurno plesom, priredi Gospodarsko in politično društvo za macdalenski okraj v soboto 17. aprila ob 20. uri v gostilni »Korotani«, Frankopanova ulica. Ta gostilna je pršla v zadnem času v slovenske roke, kar seveda nekeverim ne uraja, zato je na naša dolžnost, da jo podpiramo, ker imamo v tem delu mesta prav malo slovenskih lokalov. Priškolujemo torej da se član in prijatelj društva tega prvega družabnega večera polnoštevilno udeležijo. Na razpolago je tudi kegljšče in pletil vrt.

* Statistika umrlih v marcu. V mesecu marcu je umrlo v mestu samem 51 oreh, iz javne bolnice na je bilo prepeljenih na pobeško pokopališče 21 umrlih oseb.

* Mestna Orjuna Maribor priredi v soboto dne 17. aprila dobrodelni večer v prid odpuščenim trboveljskim rudarjem in njihovim rodbinam. K obilni udeležbi vabi — Odbor.

* Ne pozabite na dobrodelni večer v soboto dne 17. t. m. v Narodnem domu, ki ga priredi mestna »Orjuna« Maribor v prid odpuščenim rudarjem in njihovim rodbinam.

* Naprava sokolskega letnega telovadišča. Izvršitev naprav na letnem telovadišču v Ljudskem vrtu je dobilo mariborsko stavbeno podjetje, I. Živic. Delo mora biti dogotovljeno do konca tega meseca.

* Kriminalistika v Mariboru zaznamuje v zadnjem času v mestu popolno zatijše. Maribor je postal »zredno mirno, če ne celo najmirnejše mesto. Kot odsev tega pojavja je omeniti tudi življenje brez ekcesov na ulic in oklici kljub številnim vinotočem pod vej. Na eni strani pritiska veliko pomanjkanje denarja, na drugi zoper so si morali oni elementi, ki napolnjujejo našo kriminalistično rubriko, preseliti za nekaj časa drugam. Pa čemu ne bi tudi na policiji enkrat počivali?

* Riziko dela. 56letni delavec Jakob Gabrovce je prišel pri delu v usnjarni Halbert z levo roko v stroj, k mu je zmečkal 4 prste. Raničena so prepeljali z rešilnim avtom v mariborsko javno bolnico.

Iz Celja

* Ouverture k današnji občinski seji. Pod tem naslovom prinaša celjski dopisnik »Slovenec« g. dr. G. pogovor z nekim, kakor se izraža merodajnim predstaviteljem strankinega vodstva NSS. V koliko se je ta porazgovor vršil ali ne, ne bomo preiskovali. Gotovo pa je, da je imel gospod poročevalec zelo težke sanje, da fantazira o znesku 37.000 Din. Trdno smo prepričani, da gospod dr. G. ne bo v Celju napravil prevelike kariere. Njegov prednik, ki je preoblašal iste kózolce v Celju, še tudi ni obnesel. Gospod dr. G. naj si zapomni, da se smola rada zdrži.

* Nov klub v občinskem svetu. Gospoda dr. Rudolf Dobovišek in David Modic sta izstopila iz kluba NSS občinskih odbornikov in osnovala nov neodvisen klub. Ta neodvisnost pa se zrcali v dejstvu, da sta pristojnovala oha gospoda takoj po končani občinski seji klubovi seli narodnih radikalcev. Gospod dr. Dobovišek se je že pred 7. meseci izselil iz Celja, biva stalno v Krškem in kakor nam je znano, misli otvoriti tatr svojo lastno pisarno. Ne vem, kakšen interes ima ta gospod, kateremu celjske razmere ne morejo biti več tako znane, kakor to zahteva funkcija občinskega odbornika, na tem, da ne odloži mandata, katerega je prejel od volitev Narodnega bloka. Oba gospoda sta vezana pod častno besedo da odložitev mandatov. Na njih je, da to tudi storita.

* Jugoslovanska Matica v Celju. Opozarjamo ponovno na občni zbor Jugoslovanske Matice, podružnice Celje, ki se bo vršil jutri, dne 17. aprila ob 8. zvečer v ml dvorani Narodnega doma.

* Celjski šahovski klub. Na občnem zboru Celjskega šahovskega kluba se je konstituiral odbor: Predsednik dr. A. Schwab, podpredsednik Jovan Mrakovič, tajnik Stanko Pečar, gospodar Ivo Petrak, odbornika Josip Grašar in Vladimir Batič, reditelj Ivo Petrak, in knjižničar Stanko Pečar.

Pride
„Cirkus Barnum“
v kino „IDEAL“

Naši onstran granic

— **Mozartova opera «Boštjan in Boštjan»** — ki jo je vprizorilo Pevsko društvo v Gorici, je vzbudila tudi v italijanskih krogih mnogo zanimanja. Ocena v «Piccolo della Sera» pravi, da je imela opera največji uspeh. Vlogo pastirice Boštjane je pela gdca Primožičeva, sopran z mehkim glasom, ki je vzbudila najvišje občudovanje. Vlogo pastirke Boštjane je pel gdca Fenova, alt, ki razpolaga z jasno dočimimi vokalnimi sredstvi. Carovnika, bas, je pel gosp. Levpušček, priznan basist. Zbor je bil izborno intoniran in orkester dober. Voda koncerta g. E. Komel je bil odlični. Iz ostalega sporeda priraditve se more posebej omeniti nastop g. Zlatka Bisala, ki je sijajen baritonist. Sodelovali so pri vsopredju tudi trije italijanski glasbeniki.

— **Izseljevanje.** Tudi iz Črne vrha nad Idrijo se izseljuje poselniki. Te dni jih odide zopet deset v Jugoslavijo. Gospodarsko stanje se je v deželi sploh poslabšalo. Vojni čas pa je tudi mnogo ljudi zavedel v nekako težnjo po brezdelju ali lahkem zasluku. So ljudje, ki se jim zdi kmetstvo zelo zelo poniževalno. To so žalostne pojave, ne razmere. Oblasti bi se morala zavzeti za veliko pomoč kmetstvu, ali take pomoči ni, davščine pa se nanašajo vedno nove. Gordovi se sekajo, da se krijejo dneve po občini in se plačujejo davki. Kaj bo?

— **Okrožna davčna komisija** posluje te dni v Gorici in se bavi s pritožbami proti previsokemu obdavčenju. Nekateri pritožniki se osebno zaslajo.

— **Na železniški načrt Ljubljana-Gorica** se večkrat spominja v Črni vrhu nad Idrijo. Komunikacije so slabe in o železniški zvezi na merodajnih mestih ni čuti nobene besede več. Od Logatca do Godoviča je bilo delo pred vojno že skoro dovršeno, sedaj vse stoji in razpada. Pred kratkim se je o tej stvari govorilo na nekem zborovanju v Gorici.

Veliko zborovanje rudarskega delavstva v Trbovljah

Na shodu bilo navzven okoli 4000 ljudi. — Akcijski odbor prejel zaupnico za svoje doedanje delo — Obsojba socialistov, ki so pustili delavstvo na c. ilu.

Trbovlje 15. aprila. Danes popoldne se je vršil impozanten shod rudarskega delavstva, ki ga je sklical akcijski odbor, sestojec iz zastopnikov vseh političnih skupin razen socialistov. Ta je skušala s protiglasovanjem vplivati na udeležbo kar pa se ji ni posrečilo. Obširni prostor pred Pravičnem na Vodi je bil nabito poln. Shod je otvoril g. Pencl (hernotovec), ki je protestiral proti odločitvi TPD in obsodil zadržanje socialistov, ki so pustili delavstvo na cedilu v njegovi borbi za krušno vprašanje. Zatem je podal besedo gospodu Turnšku, ki je kot tajnik akcijskega odbora podal poročilo o doseganju delovanju. Povedal je, da je akcijski odbor prostrial 20. marca proti redukciji pri rudarskem glavarstvu in se do danes ni dobil odgovora, da se je obrnil na Delavsko zbornico, ki je odklonila vsako pomoč, in končno, da so intervenirali v prid rudarjev pri vseh parlamentarnih klubih.

Kot tretji govornik je nastopil g. Miha Koren, ki je v strastnem, čustvenem govoru napadal TPD in razgaljal delavsko maso, ki mu je viharno pritrjevala. Podrta je dejstvo, da ne gre za politiko, temveč za kruh, da se morajo združiti vsi rudarji brez izjeme in podpreti delo akcijskega odbora. Sliceval se je na tabelo življenjskih potrebščin in sedanje plače, rekoč, da hoče TPD iztisniti iz delavstva zadnjo kapljico krvi in v vzklikom, naj pridejo prihodnji vsi do zadnjega na shod, zaključil svoj govor.

Za g. Korenom je šel govornik g. Struc (hernotovec), g. Filček (klerikalec), nakar je g. Koren prebral in raztolmačil sledečo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta od 4000 glasov broječe množice:

1.) TPD je izdala nedavno proglas, da razveljavi dosedaj veljavno kolektivno pogodbo, ki je veljala do danes za vse rudnike pri TPD in to, da mora TPD izplačevati svoje delavstvo vsakih 14 dni med delovnim časom in v gotovem denarju. TPD je s tem, da je razglasila ukinitve 14 dnevne plače in da stopi v veljavo od 1. aprila t. l. dalje enkratno mesečno izplačilo, kršila kolektivno pogodbo.

2.) TPD ni kršila samo kolektivne pogodbe, temveč je pogazila tudi rudarski zakon št. 206, ki določa, da se mora delavcem izplačati vsakih 14 dni njihov zaslužek v gotovem denarju in med delovnim časom.

3.) Rudarsko glavarstvo v Ljubljani ni storilo svoje dolžnosti, da bi štiti lože omejenji veljavni zakon. Akcijski odbor se obrača na vse parlamentarne klube v Beogradu, na interveniranje pri pristojnem ministru, da se bo upošteval zakon št. 206.

4.) Zahtevamo, da se pošlje v Trbovlje parlamentarna komisija, ki bo spozornostno z akcijskim odborom izvedla revizijski plač in določila novo kolektivno pogodbo ter ugotovila krivične redukcije delavstva in poduradništva.

5.) Zborovalci ponovno izražamo akcijskemu odboru popolno zaupanje in ga naprošamo, da nadaljuje započeto delo kar najbolj energično, dokler ne bo končnega uspeha.

Obrotno društvo Trbovlje-Hrastnik-Dol v Trbovljah naznanja tužno vest, da je umrla vrsta članica, gospa

Marija Kramer
posestnica in gostilničarka v Retjah.

Pogreb blage pokojnice se vrši danes v petek ob pol štirih popoldne v hiše Zalosli na tukajšnje tarno pokopališče.

Trbovlje, 16. aprila 1926.

— **V Škedinju pri Trstu** je bil 24. februarja t. l. ponoči v temi napaden od neke ženske 42letni mesar H. Sancin. Strel je Sancina težko ranil. Zdravil se je najprej v bolnici, nato doma, končno zopet v bolnici, kjer je 14. t. m. preminul. Kdo je streljal nanj? Sumi se, da je to storila njegova žena, ki je bila prepirljiva in je nekoč Sancinu vrgla v obraz vrelo vodo. Sancin je takrat izgubil levo oko. Sancinova žena se nahaja v preiskovalnem zaporu.

— **Rade Pašić v Opatiji.** Za velikonočne praznike je bilo v Opatiji mnogo tujcev z raznih strani, tudi iz Jugoslavije. Sedaj je navzočih v Opatiji gostov nad 2600. V deset listi, ki je izšla te dni, čitamo med tujci tudi: «signor Radomir Pašić, diplomat, co. e signora da Belgarda».

— **Koroška.** Pri «Kärntner Tagblattu» sanjajo se o «zjedinenih državah Velike Avstrije», ki jih je hotel napovedati Fran Ferdinand z manifestom pri zasedbi prestola. Koroškim Nemcem napade iz Fran Ferdinandovih načrtov plebsit bi se končal pod pritiskom avstrijske oblasti povsod, di v prilog Nemcem in Koroščani se po nemčiji v takih razmerah se dosti lažje nego sedaj, ko bega nemške glave manjšinsko vprašanje! — Pismo iz Slovenije priobčuje «Kärntner Tagblatt», ki na ni nič drugega nego par prevodov iz «Slovenca», s katerimi hoče nemški list koroške Slovence oplasti pred Jugoslavijo. Pri «Kärntner Tagblattu» sicer dobro vedo, koliko so vredne «Slovenčev» trditve, mislijo pa, da bi se vendar dale uspešno porabiti med koroškimi Slovinci. Nemški list hoče zajedno prikriti pred koroškimi Slovinci divje postopanje, katerega se poljudujejo napram nim koroški Nemci s podporo oblasti. Kako pa je koroška pokrajina mačehovsko traktirana pri zvezni vladi, o tem pričajo dovoli govori in izjave koroških nemških politikov.

Iz Ptuja

— **Sreški zbor SDS v Ptuj.** V nedeljo, 18. aprila ob 10. dopoldne se vrši v dvorani Narodnega doma sreški zbor SDS, na katerem poroča o položaju narodni poslanec g. dr. Plivko. Ker se bo na zboru tudi na podlagi statuta konstituiral novi sreški odbor, je nujno potrebno, da se zlasti delegati krajevnih organizacij in pa zaupniki polnoštevilno udeležijo iz celega sreza.

— **Nesreča s paško.** V Bolekovi vasi, občina Ptujška gora, je kmet Galit, p. d. Škrlja, prinesel v nedeljo dne 11. aprila proti mraku izposojeno lovsko paško nazaj. Ko jo je pregledoval, je opazil, da je ena cev še nabita. Hotel je odstraniti patrono, kar pa ni šlo. Zato je puško spet sklenil nazaj. V tem hipu je počil strel, zarjavela patrona se je izprožila. Nesreča je hotela, da je ravno v tem trenutku vstopila v hišo njegova 20letna hči. Pri vratih jo je zadela strel v trebuh in v 15 minutah je bila žrtev nepreviđnosti. Oče si je pulil lase same žalosti in se je šel sam javit orožnikom. Pomilujmo ubogo očeta, ki je izgubil svojo pridno hčerko.

— **Okrajni zastop ptujski** ima posajeno sadno drevje ob okrajnih cestah. Letos je posadil nanovo 250 sadnih dreves. Zlikovci pa vsako leto poškojujejo drevesa, osobito novo posajena poškojujejo na ta način, da jim polomijo vrhe, prelomijo po sredini ali izrujejo, nekatere pa celo pokra-dejo. Dne 15. marca so bila polomljena tri novo nasajena drevesa na okrajni cesti Ptuj-Maribor v kilometru 4 — 5. Dalje so bila dne 13. marca na okrajni cesti Ptuj-Zavrč v km 5 — 6 polomljena drevesa 10 po številu, eno drevo je bilo izruvano in odnošeno. Istotako so bil pokvarjeni novo napravljeni kaziptoti. Okrajni zastop krivcev ni mogel dobiti v roke. Gotovo pa so krivci nekaterim ljudem znani. Zato razpisuje, da dobi krivce in jih dovede zaslužni strogi kazni, nagrado od 50 do 100 Din vsakemu, ki naznani pravega krivca. Krivce je prijaviti okrajnemu zastopu v Ptuj.

— **Prečernov in Slomškov večer** je priredila Narodna Čitalnica v Ptuj v ponedeljek dne 12. aprila v mestnem gledališču. Prireditelj je bila zelo lepa in dobro posajena. Pevski zbor Pevskega društva je prav krasno zapel Prečernovo: «Luna sile» in Slomškovo: «Prelebo veselje». — Največ uspeha je žel pevec «Mornarja» ob spremljanju glasovirja. Predavatelj, profesor Sovre in dr. Kotnik sta v lep izbranih besedah prednašla pomen življenja in delovanja obeh nesmrtnikov za Slovence in našo državo. Prav lepo je zaključila živa slika celo prireditelj. Po prireditvi so se podali nekateri v Narodni dom pod okrilje Čitalnice. Žal, da pevci niso sledili. Takih in enakih prireditelj naj nam nudi Čitalnica čim največ, ker izpolnjuje s tem svojo lepo kulturno nalogo.

Iz Prekmurja

— **Smrtna kosa.** Pred kratkim je umrl uradni Prekmurske banke — Murski Soboti, g. Karel Titan v cvetu mladosti. Padel je kot žrtev neizprosne morilke sušice. Iskal je sicer zdravja v Högassu v Avstriji, a bilo je že prepozno.

— **Smrt vaškega modrijana** V Rakičanu pri Murski Soboti je pred kratkim umrl poselnik in čevljar Adam Gorza, ki je užival med vaščani velik ugled kot vaški zvezdoslovec in vremenski prorok. Z njegovo smrtjo je zopet en original manj v Prekmurju.

— **Zagonezna smrt.** Te dni je umrl poselnik Verč iz Berkovec. Dva dni za njim je umrl tudi njegov oče, dva dni za očetom pa še njegova mati, tako da so imeli v obitelji tri pogrebe v enem tednu. Pokojni je bil tudi občinski gerent in zastopnik neke zavarovalne družbe. Bil je tudi nekaj časa v preiskovalnem zaporu radi suma poizga. O njem in njegovi smrti se širijo po Gorickem kaj čudni glasovi. Spravila se v zvezo s številnimi poizgi in trdovratno se vzdržuje mnenja, da ni umrl naravne smrti, ampak da so ga zastrupili. Ali je to res, bi bilo treba uradno doznati.

— **Nove organizacije SDS v soboškem srezu.** V nedeljo, 11. t. m. se je ustanovila v Bakovcih nova krajevna organizacija SDS. V odbor so bili izvoljeni sledeči somišljeniki: predsednik Kregar Franc, podpredsednik Perkić Franc, tajnik Ščap Anton, blagajnik Lukač Adam, odborniki: Pitan Matija, Tratnjak Martin in Kos Ivan, vsi poselniki v Bakovcih. Imena odbornikov jamčijo, da se bo nova krajevna organizacija dobro razvijala. — V nedeljo, dne 18. t. m. se ustanovila nova organizacija SDS v Dolnjih Slavečih. Tako ljudstvo, dala polagoma, vendar stalno prihaja do pravega političnega prepričanja.

Sport

Službene objave LNP.

(Seja p. a. dne 14. IV. 1926.)

Verificirajo se za SK Slovan igr. Turnšek Drago v smislu št. 10 spl. pr. JNS. s pravom takojšnjega nastopa, igr. Kastelic Gabriel z 22. IV. 1926 in Pečar Ivan s 14. X. 1926; za ISK Maribor igr. Koren Fran s 14. X. 1926; za SK Red Star igr. Vrankar Josip z 28. IV. 1926; za SK Svoboda v Ljubljani Boris Tuma, Ostož Tuma, Franc Raskove in Adolf Stresen vsi s pravom nastopa dne 22. IV. 1926.

Verificirajo se prv. tekme: SK Slovan: SK Svoboda 16: 0 odigrana 28. III. in ZSK Hermes: SK Slovan 5: 1 odigrana 21. III. obe v Ljubljani TSK Merkur: SK Ptuj 2: 4 odigrana 19. III. in SD Rapid: SK Ptuj 7: 3 odigrana 28. III. obe v Mariboru. Atletik SK: SK Red Star 11: 1 odigrana 28. III. 1926 v Celju. Vzamejo se na znanje sedmicih poročila o prijateljskih tekmah ASK Primorje: ISK Maribor 11: 0 odigrane dne 25. III.; SK Ilirija: SK Sturm Graz 4: 5 IV. v odigrane v Ljubljani. Atletik SK: SD Rapid 1: 4 odigrana 5. IV. v Mariboru in medmestna tekma Ljubljana: Celje 4: 3 odigrana 11. IV. v Celju.

ZSK Hermes se kaznuje z globo 100 Din, ker so vršili njegovi reditelji red. in blag. službo dne 11. IV. zelo pomanjkljivo.

Podaljšek prv. tekme Hermes: Slovan se odgra brez publike na igrišču SK Ilirije 18. IV. ob 9. Oba kluba se pozivata da postavita po šest rediteljev ter v izdih občutne kazni skrbita za točno rediteljstvo.

V nedeljo dne 18. IV. določene prv. tekme se odgra sledeče: Igrišče SK Ilirije ob 9.30 Slovan: Savija: Igrišče ASK Primorje ob 10.15 Svoboda: Jadran ob 15. Primorje rez.: Ilirija rez. ob 16.45 Primorje: Ilirija.

Rediteljsko službo LNP dne 18. IV. imajo: na igrišču SK Ilirije pri podaljšku tekme Hermes: Slovan gg. Bueč, Dorčec in Matiašič, pri prv. tekmi Slovan: Savija: blag. nadzor g. Gosar, red. nadzor g. M. H. kovec; na igrišču Primorje dopoldne g. Tuma nadz. red. in blag. službo, popoldne nadzor nad blag. službo g. Buličev, vrh. red. nadz. g. Cimperman, rediteljski nadzor gg. Bredanč, Dorčec, Zač in Višič.

V poštev prihajajoči klubi se pozivajo, da skrbijo za brezhibno rediteljstvo. SK Ilirija in ASK Primorje imata nastaviti 18. IV. vsak po šest energičnih rediteljev.

Prv. tekma ZSK Hermes: ASK Primorje, ki se je v led nedeljnega vremena prelajala, se vrši dne 1. V.

Drdatno k je določenim terminom za rokalko točkovanje LNP se določajo sledeči termini: nok. tekme Slovan: Svoboda dne 23. V.; Ilirija: Jadran 29. V. in zmagovalci v rok. tekmi Primorje: Hermes proti zmagovalcu Svoboda: Slovan dne 30. V. Finale ljubljanskega območja za pokal LNP se določa na 3. VI. 1926.

Tajnik II.

Nadaljevanje prv. nogom. tekem

V nedeljo dne 18. aprila se prv. nogometno točkovanje za ljubljansko okrožje nadaljuje. Ta dan doseže prv. sezona svoj višek s prv. tekmo med našima vodilnima kluboma SK Ilirijo in ASK Primorje.

Tekme se vrše deloma na igrišču SK Ilirije, deloma ASK Primorje in sicer v sledečem redu: Igrišče SK Ilirije predpoldne ob 9. se odgra še 14 min. prekinjene prv. tekme med SK Slovan in ZSK Hermes, h kateri pa nima dostopa publika, ob 9.30 se odgra prv. tekma med SK Slavijo in SK Slovan.

Na igrišču ASK Primorje predpoldne ob 10.30 SK Jadran: SK Svoboda, popoldne ob 15. SK Ilirija: ASK Primorje (rezerve), ob 16.45 pa nastopita prvi moštvi. Kakor doznavamo je podavez ukinil vse potrebno, da se ne bodo ponovili divjaški incidenti kot dolet je pri dveh tekmah. V prvi vrsti se bodo osebe, ki bi skušale motiti potek tekme, s policijo odtrgale z igrišča. Te mere so potrebne z ozirom na zadnje izpade, ki so se dogodili na igrišču.

Atena: Ilirija

V nedeljo se vrši na igrišču Ilirije prvenstvena tekma med obema najmočnejšima družinama Slovenije, Ateno in Ilirijo. Za tekmo, ki bo brezdvomno ena najzanimivejših v letošnjem sezoni, vlada v vseh sportnih krogih h ogomen interes; ta igra se upravičeno lahko smatra za ljubljanski hazenski derby. Tekma bo nudila sigurno dober sport, ker nastopita obe družini v svoji najjačih postavah, v katerih se nahajajo naše najbolje moči, ki so opetovano že nastopale reprezentativno za Ljubljano ter nekatere celo v državni reprezentanci. Izgledi na zmago so na obeh straneh precej enaki. V kolikor večji plus ima Atena v vratarici Cimpermanovi, toliko jača je obramba in krilska vrsta Ilirije z rutinirano Vidrovo, ambiciozno Špornovo ter Pestanovo, oziroma Kochovo. Napadalniki vsi na sta si precej enakovredni. Atenska kombinatorna boljša, Ilirska neprimerno hitrejša od Atenske. Ravno ta enakost moči bo napravila tekmo izredno interesantno in napeto. Tekma se vrši na igrišču Ilirije ob 11. dopoldne.

Kot predgra se vrši prvenstvena tekma rezervnih družin.

Službeno glasilo JNS. Upravni odbor je soglasno sklenil, da bo odslej službeno glasilo JNS zopet «Jutarnji List».

Službeno iz LNP. Danes v petek 16. IV. ob 20. se vrši v zadnji sobi «Narodne kavarne» seja kaz. odbora. Na sejo se pozivajo leio igrači Habicht, Černe in Draksler od ZSK Hermes, Glavič od ASK Primorje nadalje gg. Jerala Baltesar, Lukežič, Barl, Bergant in službojuči odborniki LNP, ki so bili določeni za prv. tekmo Hermes: Slovan dne 11. t. m. Istočasno se naproša g. podav. sodn. Možina, da se udeležijo zgoraj navedene seje k. o. — Tajnik II.

ASK Primorje (Hazenja sekcija). Vrstni red treningov se od danes naprej razdeli v sledeče grupe in se vrši v naslednjih dneh: Grupa A: Kršičeva, Kump, Prekuh, Zaner, Vidic, Erbežnik, Podboj I. Jančigajeva, Jenkova (vsak ponedeljek, sredo, petek ob 18.30 do 20. ure). Grupa B: Kaiser, Pirc I., Čerđonja, Vivod, Kačič I., Kačič II., Treo, Podboj II., Modic Julka (vsak ponedeljek, sredo in petek ob 17. do 18.30 ure). Grupa C: Modic Mara, Kramer Vilma, Pirc II., Zorc Zora, Podgornik, Tuma, Cvetlin (vsak torek, četrtek, soboto ob 17.30 do 19. ure). Opazarjajo se ted' ostale hazenašice, da spadajo v grupo C in vsled tega trenirajo v tej skupini. Opozarjajo se vse članice, naj se točno ravnavajo po urniku in se redno udeležijo treningov. — Trener.

Gospodarstvo

Občni zbor Gremija trgovcev za ljubljansko okolico

Včeraj dopoldne je bil v gremijalni zborovalnici palače Ljubljanske kreditne banke občni zbor Gremija trgovcev za ljubljansko okolico. Otvoril je zbor načelnik gosp. Fran Zebal, ki je pozdravil obrtnega komisarja gosp. Čehuna, tajnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo gosp. dr. Piessa, poročevalce ljubljanskega časopisa in druge. Spomnil se je pokojnega člana trgovca Rudolfa Ruttnerja in njegove prav tako pokojne soproge na Vrhniki, nakar je podal pregledno sestavljeno poročilo načelstva.

Iz poročila je razvidno, da je gremijalno načelstvo v minulem letu stalo skrbno na braniku interesov svojih članov ter polze. lo več akcij in intervencij, katerih posamezne so bile deležne uspeha, mnoge pa so ostale brez odmeva. Predvsem se je borilo načelstvo proti krošinarstvu, a uspeha v tem pogledu ni beležiti. Boj je veljal tudi nelegitimni trgovini, ki ogroža položaj solidnega trgovstva.

Udeležili se je Gremij tudi vseh večjih gospodarskih anket v lanskem letu in deloval zlasti živahno pri akciji za olajšanje neznosnih davčnih bremen in za izenačenje neposrednih davkov, ki pa naj bo takšno, da bo prineslo davčno preobremenjeni Sloveniji znatne olajšave. Žal, je tudi ta zadeva potanjena v ozadje. Precejšnje olajšave je dosegel Gremij s sodelovanjem pri urejanju poletnega voznega reda. Pozornost posveča načelstvo tudi zahtevi viša po lastnem železniškem postajališču. Precejšnja zasluga Gremija je, da sta se otvorila postajališči v Mednem pri St. Vidu ter v Notranjih gorah. Gremiju se je posredovalo pri ljubljanskem gerentskem svetu do seči preureditve užitinske čuvajnice ob cesti v Rožno dolino.

Po soglasno na znanje vzetem načelnik. kovem poročilu je dobil besedo zbornični tajnik gosp. dr. Ivan Piessa, ki je obrazložil podrobnejše borbo, ki jo vrše gospodarske institucije v korist trgovstva in obrtništva. Mnogo se mora poročevati, da se vsaj prepreči še večja škoda, če se že ne dosežejo drugi uspehi. Odklanjati se mora stremljenje, da se centralizirajo celo gospodarske institucije v Beogradu. Name. ravna centralizacija železniških dobav v Beogradu bi odvzela slovenskim trgovcem in obrtnikom ogromno davkov.

Govornik je razpravljaj nadalje o gospodarski stagnaciji in kritičnem stanju našega gospodarstva, ki je razvidno zlasti iz rapidno rastočega števila poravnjav in konkurzov. L. 1919 so bile samo tri poravnave in trije konkurzi, a v l. 1925, že 51 poravnjav in 91 konkurzov. Kljub takemu žalostnemu stanju pa ministstvo za socialno politiko pripravljajo nov zakon za pobla. nie draginje, ki bi gotovo ne zadeli pravih krivcev draginje. Končno priporoča govornik iskreno sodelovanje trgovcev s svojimi gremiji.

Poročilo o delovanju Gremija je bilo zborovalcem izročeno tiskano in je z nekoliko izjemami istovetno s poročilom Gremija ljubljanskih trgovcev, ker vzdržujeta obo gremija skupno pisarno. Iz tega poročila pa smo že predvčerajšnjim navedli glavne podatke. Gremij za ljubljansko okolico šteje 767 članov.

Pri slučajnostih je načelnik gosp. Fran Zebal predlagal dve važni resoluciji. Prva zahteva, da se odpravi trikratno por. biranje mestne uvoznice Izročila se bo ta resolucija ljubljanskemu gerentskemu svetu. Druge resolucija zahteva revizijo zakon. na o takšah in revizijo točilne takse, ki je skrajno krivična.

Za tem se je vnela živahna debata o delovnem času ter o zapiranju in odpiranju trgovin. Načelnik je obrazložil to vprašanje ter menil, naj ostane vse pri starem, dokler ministstvo za socialno politiko v sporazumu z ministretvom za trgovino in industrijo ter z gospodarskimi organizacijami ne izda pravilnika, veljavnega za vso državo. V enakem smislu je zborovalcem predložil stanje teza vprašanja tudi zbornični tajnik gosp. dr. Piess.

Po izvršanem dnevnem redu je zaključil načelnik g. Zebal občni zbor ter pozival članstvo, naj se čim hitrejši zanjta za svojo gremijalno organizacijo in podpira načelstvo z dobrimi nasveti.

Narodna banka SHS

Stanje 8. aprila 1926.

(V milijonih Din: v oklepajih razlike proti stanju 31. marca 1926.)

Aktivna: kovinska nadloga 435.7 (—6.9); posojila 1543.1 (+ 20.3); račun za odkup kronskih novčanic 1151.9; račun začasne razmenjave 349.7; državni dolg 2966.3; vrednost državnih čemen, založenih za izdajane nove novčanje 2138.3; saldo raznih računov 570.1 (— 74.7). Skupno 8955.4.

Pasiva: vplačani del glavnice 28.8; rezervni fond 7.6; novčanje v obdoku 5828.2 (+ 145.1); državni račun začasne razmenjave 349.7; državne terjatve po raznih računih 88.8 (— 26.1); razne obveznosti 435.8 (— 180.3); državna terjatve za založene denarje 2138.3; nadavek za nakupovane zlata za glavnico in fond 77.8. Skupno 8955.4.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (15. t. m.). Pšenica: baška, 4 vagoni 305—307.5. Ječmen: sremški, 63—64 kg, 1.5 vagona 140. Oves: sremški, 1.5 vagona 170. Tur. ščica: baška, 1 vagon 125; baška, za april, ladja Donava, 2.5 vagona 130; baška, bela, 2 vagona 130; baška, do 15. junija, 5 vagonov 135. Moka: baška, «oss», eksport ni miln 1 vagon 500; baška, «oss», 1 vagon 485; baška, «2», 1 vagon 425; baška «6», 3.5 vagona 275. Tendence nespremenjena.

Dunajska borza za kmetijske produkte (14. t. m.). Poročila o skoku cen na sever. noameriških tržiščih, utemeljenem z obsej. nimi lvoznimi zaključki, so povzročila na dunajskem tržišču nadaljnjo okrepitev. Kup. čija na ni bila posebna nadljo velikega po. manjkanja blaga. Imetniki blaga so mislile, nja, da bo podraževanje še napredovalo, zato so rezervirani. Povpraševanje je zelo živahno. Madžarske vrste pšenice so se podražile za 1 šiling, avstrijske za pol šilinga. Rž je tudi dražja. Ječmen se išče za Nemčijo. Moka dražja. Notirajo uradno vključeno blagovnoorometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača (Wiener Boden) 42.25—42.75, madžarska potiska, 39—80 kg, 47.25—48.50; madžarska 44.50—46.50; rž: marchfeldska

27.75—28.25; ječmen: domači 32—35, slovenski 36—39; tur. ščica: 21.25 do 22.25; oves: domači 28.25—29.25; pšenica moka «0», (cene v trgovini na debelo): domača 78.50—80, madžarska 75.50 do 79, jugoslovenska 71.50—76.

— **Precejšnja okrepitev cen na svetov. nem žitnem trgu.** Takoj po praznikih je nastopilo na žitnih tržiščih zboljšanje tendence, ki se je zlasti zadnje dni nadalje okrepila. Okrepitev je nastopila v Ameriki ter se je prenesla na evropska tržišča, tako tudi na jugoslovensko. Porast žitnih cen v Ameriki je utemeljen sprčo obsežnih zaključkov za Evropo, predvsem za Nemčijo. Na trajnost čvrste tendence pa menda ni misliti, ker so vesti o stanju novih posev. kov ugodne. V naši kraljevini je stanje med dobrim in zelo dobrim. Ugodna so poročila o posevkih iz prekomorskih pokrajin. V Indiji in Avstraliji je padel dež, ki je izgledalo zelo zboljšal. Izgledi v Kansasu se cenijo za 200 odstotkov boljše kakor lani. Tudi iz Rusije prihajajo le ugodna poročila.

— **Povišanje delniške glavnice tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku.** Občni zbor delničarjev omenjenega podjetja, ki se bo vršil dne 3. maja t. l. ob 2. popoldne v pos. družniški Slavske banke v Celju, bo med drugim sklepal tudi o povišanju delniške glavnice od 625.000 na 2.000.000 Din z izdajo 2750 novih delnic po 500 Din nominalne.

— **Redni občni zbori:** Slavske banke, d. d. v Zagrebu, v posvetovalnici zavoda v Zagrebu dne 28. t. m. ob 12.; Tovarna klobukov «Sešira», d. d. v škofji Loki, dne 1. maja t. l. ob 17. v posvetovalnici Gospodarske zadrzne banke v Ljubljani; A. Wasten, d. d. v Celju, dne 2. maja t. l. ob pol 12. v družniški pisarni v Gabrju; Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku, d. d. dne 3. maja t. l. ob 14. v prostorih podružnice Slavske banke.

— **Uvoz žita v Češkoslovaško.** Iz Praga poročajo: Od 21. t. m. dalje bo uvoz žita, turščice, stročnice, moke in mleviskih produktov v Češkoslovaško dovoljen samo s predložitvijo izvoznih spričeval.

— **Padec svetovnotrgovinskih cen.** Po statističnih podatkih, ki so jih zbrale «Financial Times», pokazujejo najraznejše blagovne skupine izaja decembra 1924 nasled. ne izgube v cenah (in odstotkih): bombaž 29

Iz življenja in sveta

Spomenik Vergila v Mantovi

Publius Vergilius Maro, avtor Eneide, ki velja še danes za rimski nacionalni ep, dobi v kratkem v Mantovi velik spomenik, s katerim se fašisti hočejo oddolžiti njegovemu duhu in njegovemu delu. Vergil je bil že starim Rimljanom največji ljudski pesnik, a v srednjem veku so splošno smatrali, da je bil čarovnik, kar je Dante porabil v svoji »Božanstveni komediji«, ko ga je vzel s seboj za vodnika v podzemski svet. Vergil se je rodil v bližini Mantove 70 let pred Kr.

Spomenik Vergilov bo iz marmorja. Na vrhu bo stal lik pesnika, ob strani pa bosta dve alegorični skupini, prva bo predstavljala junaško, druga pa lično poezijo. Pesnitve »Eneida«, »Georgica« in »Bucolica« dobe svoje simbole. Spomenik bo izdelan v precej velikih dimenzijah. Obe skupini bosta 20 m oddaljeni druga od druge. Med njima bo 15 m široko stopnišče, nad katerim bo stala 5 in pol m visoka figura pesnikova. Podstavek spomenika bo počival na pilotih, ki bodo zabiti 11 m globoko v zemljo. Seveda bo stopnišče okrašeno današnjemu času primerno ter bo opremljeno z znakom fašistovskih liktorjev, torej z znakom starega Rima, obenem pa tudi z alegoričnim emblematom današnje fašistovske Italije.

Velika ležišča železa v Rusiji

Iz Moskve poročajo uradno o odkritju velikih ležišč železa v Rusiji. V okoličnici Kurska se nahaja že več let na delu znanstvena ekspedicija sovjetske vlade, ki je iskala nova ležišča železne rude in katere delo je sedaj kronano z odličnim uspehom.

Magnetna polja blizu Kurska so v zvezi s polji magnetnih rud na Skandinavskem polotoku ter na Finskem. Kakor znano, ima magnetna igla v bližini takih polj posebno deklinacijo. Z magnetometrom je mogoče ugotoviti, če se nahajajo pod zemljo rude, ki imajo magnetne lastnosti. Nemagnetne mineralije, n. pr. svinčev sijajnik, železni in bakreni kršec je mogoče izslediti s pomočjo električnega toka, ki ga spuste pod zemljo in ki raziskovalcem pove, kaj se nahaja v njeni globini. So pa še druga sredstva, s katerimi raziskuje moderna znanost zaklade pod zemeljsko skorjo. Važen pripomoček je n. pr. neke vrste tehtnica, ki ima to lastnost, da se vrtili in pod pritiskom posebnih okoliščin tudi ustavi. Ta tehtnica se ravna v prvi vrsti po specifični teži posameznih rud.

Odkritje novih ležišč železne rude pomenja za Rusijo naravnost novo dobo v razvoju njenega gospodarskega življenja. Posebno danes, v času velikega razmaha tehnike in mehanike pomeni izsleditev novih ležišč zelo važen dogodek. Po dosedanjih poročilih cenijo strokovnjaki nova ležišča na približno 20 milijard ton železnih rud. Če je to res, bo rodila ta reč še dalekosežne rezultate ne samo za Rusijo, ampak sploh za Evropo.

Belinovi eksperimenti na Dunaju

Na Dunaju se vršijo že nekaj časa poizkusi francoskega profesorja Belina, ki izpopolnjuje svojo metodo prenašanja slik in pisem s pomočjo brezžičnega brzojava. Zanimanje za to proceduro je sedaj na Dunaju izredno veliko. Napetost je večja posebno radi tega, ker se bijeta v avstrijski prestolici dva svetovna raziskovalca v tej stroki: profesor Belin iz Pariza in profesor Karolus iz Lipskega. Oba tekmujeta, da bi dosegla čim boljše rezultate. Pri tem pa je treba omeniti, da je iznajdba nemškega profesorja bolj praktičnega značaja, medtem ko dela Francoz Belin v prvi vrsti iz znanstvenih nagibov.

Poizkusi se vršijo ponoči. Belin je v zvezi večinoma s Parizom.

Razume se, da se kljub znanstvenim svrham tudi profesor Belin poslužuje reklame v najboljšem pomenu besede.

Preskrbel si je na ta način sliko avstrijskega zveznega predsednika Hainischja s podpisom ter jo oddal posredstvom radia v Pariz. Uspeh je bil velikanski. Nato je ob 3. uri jutraj oddala pariška postaja sliko Painlevéja, katero je dunajska postaja prejela takisto brezhibno. Francoski politik je poslal Dunaju radiogram naslednje vsebine: »Veseli me, da je prišlo po prizadevanju profesorja Belina med Avstrijo in Francosko republiko do novega presrečnega odnosa.« Ta radiogram je sprejela dunajska postaja približno po 5 uri zjutraj, ob času, ko je prenašanje slik brzajavnim putem že precej oteženo.

Poizkusi se vztrajno nadaljujejo in vse kaže, da bo metoda prenašanja slik potom radia praktično uporabljiva. S tem bo storjen v človeškem življenju zopet velik korak naprej.

Slika odlične kabilske žene v slavnostni obleki

Čuden padec iz drvečega vlaka

Pred kratkim se je vozil privatni uradnik Oskar Schleissner z direktnim vlakom iz Inomosta v Monakovo. Vlak je imel tudi spalni in jedilni vagon. Bilo je že precej pozno, ko je vstal Schleissner od mize z namenom, da leže k počitku. Spalni vagon pa je bil k nesreči nerazsvetljen. Med jedilnim in spalnim vagonom je bil temen hodnik, ki je spajal oba vagona. Naključje je hotelo, da je Schleissner prišel na ta hodnik baš, ko je vlak zavozil v neki

predor, kjer napravi železnica ovinek. Naenkrat so se odprla vrata vagona in potnik je zletel s hodnika na progo, kjer je obležal s težkimi poškodbami. Ko se je zavedel, se je jedva priplazil iz predora. Šele naslednji dan so ga prepeljali v bolnico.

Radi te nesreče je Schleissner naperil tožbo zoper železniško vodstvo in je zahteval, da se mu izplača precej visoka odškodnina, ki bi znašala približno četrtilijona dinarjev.

Železnica seveda ni voljna izplačati tega zneska in finančna prokuratura je izjavila, da nje ne zadene nobena krivda, ker se je nesreča pripetila v vagonu, ki je last francoske družbe. Francoska družba pa se zopet brani krivde in pravi, da ni mogoče dokazati da so ostala vrata odprta po njeni krivdi. Najbrže je potnika vrglo na ovinku proti vratom in radi tega sunka so vrata odletela, kakor se zgodi večkrat v podobnih naključjih.

Sodniki stoje pred težko zadevo; odredili so natančno komisijsko preiskavo, katere izid bo šele pokazal, koga v prvi vrsti zadene krivda.

× **Branitelj Dardanel umrl.** Na neki kliniki v Berlinu je umrl na posledicah težke operacije žolčnega mehurja 69 let stari viceadmiral Merten-paša, ki je v svetovni vojni vodil obrambo Dardanel. Merten-paša je bil strokovnjak za obrambo obale ter je bil takoj ob vstopu Turčije v svetovno vojno imenovan za poveljnika Dardanelskih utrd.

× **Ameriška zračna mornarica.** V naslednjih letih se bo po dosedanjih izgledeh pomnožila ameriška zračna mornarica za 1350 novih letal. Zbornica je v ta namen že vtičala velikanske vsote. Vse to v znamenju pacifizma in za svetovni mir.

× **Podzemsko železniško omrežje v Berlinu.** Berlinski magistrat namerava zgraditi pod zemljo prestolice dobro oskrbovano železnico, ki bi imela same brze proge ter bi vezala središče mesta z najoddaljenejšimi predmestji Berlina. Tozadeveni načrt je že izdelan in čim ga komisija odobri, ga bodo začeli realizirati.

× **Smrt italijanskega tenorista radi nesreče na ljubizni.** Iz Rima poročajo: Med Barcelono in Oportom je skočil iz drvečega brzojava italijanski tenorist Pietro Giulio. Pri skoku se je resno poškodoval, da so ga morali prenesti v bolnišnico. Toda čim so ga zdravniki obvezali, je v odsotnosti bolniške ose. odprl okno in se pogljal na dvorišče, kjer je obležal mrtev z razbito glavo. Dejanje je izvršil radi nesrečne ljubizni.

× **Dan samomorilec v Budimpešti.** Budimpešta je dosegla rekord v samomorih od nedelje do ponedeljka. V teku kratkih 24 ur se je zastrupilo, ustrelilo, obesilo nič manj kakor 27 ljudi. Najbolj žalostno pa je to, da se nahaja med samomorilci več nego 50 odst. nedoletnih.

× **Pobegla levinja.** Iz cirkuza v italijanski Aleksandriji je te dni pobegla levinja iz kletke. Ubrala jo je naravnost čez glavni trg, kjer je povzročila med prebivalstvom nepopisno paniko. Kar pa je zelo čudno, je bila zverina zelo krotka in se ni nikogar dotaknila. Cirkuško osobe jo je naglno v neki jarek, kjer so jo opasali ter jo odvedli nazaj v stalno ječo.

Harry Piel v krasni sceni vefilma »Pustolovščina v nočnem ekspresu«.

Pustolovščina v nočnem ekspresu

V glavni vlogi dobro znani »priatelj zatiranih« vedno elegantni

HARRY PIEL

in idealno lepa Darry Holm. Velikanski uspeh pri večerašnji premijeri. Sja'no! Moderno! Velezanimivo. Preskrbite si vs opnice v predvorju: od 10 do pol 1.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri

Elitni Kino Matica, vodilni Kino v Ljubljani, tel. 124.

Kako rešuje SLS šolska vprašanja

Celje, 15. aprila

Na večerašnji občinski seji je stavljal dr. Ogrizek v imenu SLS kluba na župana dr. Hrašoveca interpelacijo ko zadeva zgradbo novega šolskega poslopja za celjsko okolico. Lahko rečemo, da so si ga izbrali nekateri njegovi pristaši v mestu in okolici, zlasti pa nemškotarska klika, ki se zbira okrog stalnega nasprotnika slovenskega napredka, znanega gaberskega Pečuha, za pogreba žalostne in za celjske Nemce tako nekulturene borbe proti slovenski šoli v celjski okolici.

Interpelacija se glasi: Do dne 12. aprila 1925 so bila že javno razpisana dela za svaobo šolskega poslopja za osnovno šolo za občino okolica Celje na mestnem teritoriju. Kot stavišče se je določil prostor v mestnem območju nasproti cerkve Sv. Duha, ki je obče znan, da leži v pasu poplave. Trebalo bi ta prostor znatno dvigniti. Proti nameravani stavbi in nameravani obliki na tem prostoru so se že v prvi vrsti dvigili resni možje iz okoljske občine in opozarjali na pogubonosne posledice posebej v finančnem oziru za okoljsko občino. Zadeva pa je tudi za naše mesto jako izredno važna, da se ne čudimo, da se še doslej merdajski faktorji iz okoljske občine oziroma merdajno šolsko oblastvo ni obrnilo na našo občino, predno je razpisalo dela za nameravano stavbo z vraščanjem, kako stalšče zavzema naša občina napram nameravani stavbi. Pomisliti je treba, da se bodo s tako stavbo napravili ne le okoljski občini, ampak tudi naši mestni občini izredno veliki stroški, kolim bi se trebalo gotovo izogniti na ta ali oni način.

Posledica nove stavbe bodo veliki nastoj, ki bodo v velikem delu zadeli našo občino, izredno draga kanalizacija in slakovanje, napeljava vodovoda in električnega toka ter event. plina. Te naprave bodo združene s takim stroški, da jih bo naša občina, če itak slabo stoječa občina v teh večjih časih komaj prenašala. S kakimi občinskih pa bodo sprejeli poselniki sosedje nameravane šolske stavbe, nove nasipe, ki bodo, dokler niso reke in potoki v okolici Celje rezultirali, že bolj ogrožali s poplavljanjem njihove hiše, si lahko predstavljamo. Uvaževati pa je dalje tudi dejstvo, da bo v d-vrednem času gotovo prišlo do združitve najbližje okolice z mestom, v kolikor ima ona že danes več ali manj mestni značaj. Breme, ki se bodo sedaj napravila okoljski občini, bodo pri taki združitvi v veliki meri naravno padla tudi na mestno občino. V toliko bržgajo tudi nas velika breme, ki se nalagajo danes okoljski občini v času, ko je vsak dober gospodar oprezen, predno začne kaj velikega delati, ker je prepričan, da bo v do glednem času svaobe še cenejšje. V pogledu na svojočasno združitve najbližje okolice z me tom, je uvaževati tudi okolščino, da sedi v naši mestni okoljski šoli že danes v posameznih razredih od 12 do 20 otrok. V mestni osnovni šoli je nastanjanje sedaj tudi dvorazredna državna trgovska šola. Tekoče leto se je slednja že skrcila za en razred, ter je podana nevarnost, da bo obtoji te šole v kratkem času sploh dvomljiv. V slučaju omenjene združitve je torej vprašanje, kako naj bi naša osnovna šola za ves razširjeni teritorij zadoščala. Kljub temu pa se ho zgodilo, ako se na stavba res zida, da bo moralo mesto pri svojočasni združitvi velik del s to stavbo združenih bremen prevzeti na svoje rame.

Ako bi merdajski faktorji v okoljski občini uvaževali neprimerno stavbenega prostora, velika breme, ki se bodo našla okoliščini in mestu ter velik riziko za obe občini, da se baš sedaj zida, ko cene stavb padajo, bi gotovo začasno lahko našli izhoda. Mestna občina poseduje staro gimnazijo, ki bi jo lahko dala pod primernimi pogoji okoljski občini na razpolago. Z ozirom na gornja dejstva si usojam staviti na g. župana nastopno interpelacijo: 1.) Ali je že prošnja za stavbeno dovoljenje pred-

ložena mestnemu magistratu in ali je mestni magistrat predhodno ob odločitev, mestnega sveta opozoril merodajne faktorje iz okoljske občine na zgoraj navedene težave pomisleke. 2.) Ali je že ugotovljeno, kakimi stroški bo obremenjeno naše mesto v sled nove svaobe. 3.) Je li ugotovljeno, kaj poročajo najbližji sosedje k nameravani šolski stavbi z ozirom na poplave. 4.) Se li namerava vse potrebno ukreniti, da ne bo nova šolska okoljska stavba v bodoče ovirala združitve mesta z okolico. 5.) Hoče li župan poskrbeti, da bo zadeva okoljske osnovne šole čim prej predložena mestnemu občinskemu svetu, da lahko zavzame svoje stališče.

Na to interpelacijo je odgovoril župan dr. Hrašovec, ki zasleduje in dela kot starozasluzen narodni delavec na vprašanju celjske okol. šole, odkar se je naselil v Celju. Boj za osnovno šolo okoljske občine traja že nič manj kot 50 let. Ze l. 1875. je občinski odbor celjske okolice sklenil zidati novo šolo. Zidati se je hotelo na različnih mestih, tako najprej pri Sv. Maksimilijanu, pozneje blizu Kupljenove hiše, za tem v Gaberju in končno na Dečkovi cesti pri velikem križu. L. 1922. pa je bilo kupljeno sedanje stavišče na Dolgem polju in je bil dotični sklep krajnega šolskega sveta soglasen. Vsi strokovnjaki so soglasno izjavili, da je ta prostor eden najlepših in najbolj. Na seji 10. majnika 1925. je krajni šolski svet soglasno sklenil, naj se zida na tem stavišču ob železnici poleg Jožefovega dvora. Tozadeveni zapisnik so med drugim podpisali tudi štirje odborniki okoljske občine, člani krajnega šolskega sveta, pristaši raznih političnih strank. Sedaj so morali predložiti nov načrt in proračun. Tudi to se je storilo in končno je prišlo do komisijalnega oglada 28. januarja 1926.

Ker so se nekateri prebivalci celjske okolice obrnili na velikega župana, češ, da ta prostor ni ugoden, je poslal veliki župan prosvetnega inšpektorja, ki je vnovič pregledal stavišče in ga odobril. 50 let traja že boj za novo šolo. Poprej je nemški mestni šolski svet podil slovensko šolo iz mesta in sedaj naj narodni občinski svet to del nadaljuje? Združitev okoljske občine s mestno je vprašanje prihodnosti. Okoljska občina gotovo ni pod kurateljo mestne občine. Ona lahko sama zastopa svoje koristi. Obžalovati je, ako bi še sedaj hoteli preprečiti novo stavbo, ki je bila že pred 50. leti spoznana za potrebno. Mesto in vsa okolica je izpostavljena poplavi. Nova stavba se tedaj ne da zabraniti. Potrebna je in vsi moramo le želiti, da kmalu tudi naša slovenska mladina iz okolice dobi vzgore v novem šolskem poslopju. Če se pa vprašuje je v interpelaciji, hoče li predložiti župan zadevo mestnemu občinskemu svetu v pravo, da izrazi ta svoje mnenje, župan je odgovarja, da tega ne bo storil, ker tega ne sme in ne more storiti, ker stvar ne spada v delokrog mestne občine.

Za županom dr. Hrašovcem se je oglasil socialist g. Koren, ki je kritiziral postopanje okoljske občinske delegacije v tem vprašanju, ter se je popolnoma priključil izvajanjem g. župana. Občinski svetnik Vudler (SDS) je dokazal na podlagi statističnih podatkov, da interpelacija glede obšjske mestne osnovne šole navaja popolnoma neustinitve podatke. Mestna deška osnovna šola šteje danes 279 dečkov, dekliška pa 268 dekle. Število stalno narašča. Učilnice so povsem neprimerne, ker se mora poučevati štirih kabinetih. Zavod nima nobene sobe za rokotvorni pouk in nobene učilnice za petje. Okoljska občina šteje 11 razredov in 580 učencev, dočim je nemogoče, da bi se ti otroci nastanili deloma v mestni osnovni šoli, deloma v stari gimnaziji. Po tej temeljiti debati, v kateri je soglašal ves občinski svet, je izjavil dr. Ogrizek samo s pritrditvijo Janiča, da se z odgovorom ne more zadovoljiti. Noben kulturni človek pa ne more odobravati postopanja dr. Ogrizka, ki je zopet dokazal, kako nekulturno mislita on in njegova stranka.

Visoka pota

»Drugi dan, po Jalovcu, sem odrinil prvič iz Bovca ob Soči navzgor v Trento. Bovški okrajni sodnik Rožman, daleč naokrog znana lovška grča, mi je dal nekaj migljajev in pa spremljevalca. Bil je Trentar, ki se je baš vračal od sodišča domov. Molčči mož je hodil po risje in s sokoljim pogledom me je opazoval, kakor da noče prezeiti nobene moje kretnje in da me dobro posluži. Nenavdno mahno glavico je imel povezano v plateno cunjio in še v nekovalo blago — prav revno je izgledal. Spodnje čeljusti in jezika namreč ni imel. V strašni borbi ga je udaril zadnji medved Trente in ga tako ranil. To je bil Anton Tožbar, po domače Špič, najslavnejši gamzov lovec v Trenti. O njem je šel glas, da se zna brez skrivanja neslišno približati kozji čedi kar naravnost čez prod, pa da ga koze vseeno ne zapazijo, in da si tako vzame svoj plen.

Zvečerilo se je, dolge sence so napolnile dolino. Neštevilna znamenja stoji ob cesti, kakor da stopaš skozi dolino krvi. (Majhni železni in leseni križi so takrat ležali ob poti kar tako, ali pa na deblih, štorih, ob bolvanih, kakor je pač zahteval pobožni spomin.

Roj turistov je v poznejših letih mnogo teh križev prenesel, odnesel ali uničil. Angleška turista — potopisca Gilbert in Churchill pravita: »Gore so nam kazale svoja bela, strašna lica in zobe, a dve uri hoda se ni pokazala ne vas ne hiša. Znamenja, spominska znamenja smrti samo stoji tu kot edini znak, da še nekdo živi tu, teh znamenj je pa končno toliko, da si skoro pričel misliti, da so vse tukajšnje prebivalce pomorili.« Stene so počrnele z večerom. Njihova gmeta, ki kipi nad teboj, in glasni šum vode mi je napolnil dušo s pobožnostjo in plašnim spoštovanjem. Po tolikih letih hrepenenja, sedaj ko se mi izpolnjuje najbolj vabljiva mladostna želja, nisem vkorakem v obljubljeno dolino z glasnim ukanjem, marveč resno, spoštljivo, kakor če stopiš v katedralo.

Danes vem bolje ko takrat, kje naj iščem Boltežarja Hacqueta cvetlico »Scabiosa Trenta«. Hacquetov Mischel-verch je brezdvomno Mišeli vrh 2350 m južno Triglava. Traschim Verch je Draški vrh v zadnjem iztočnem visokem grebenu Julskih Planin. Ciperje se nahaja med Uskovnico in Konjščico pod Toscem. To vem, in na tem skladnem terenu je cvet pač mogel uspevati. Toda ta pobožna gledajo v Bohini, ne

v Trento, in Scabiosa bi se morala imenovati bochinensis. Ime »Trenta« pa, in ker govori Hacquet o zapadnih plogih Triglava, sem se obrnil v drugo smer Hacquetov Traschim Verch sem po dolgem povpraševanju postavil v Trašnico ali Trebišnjico — planino, imenovano tudi Levpočjo, med Ozebnikom in Čistim vrhom. Ciperje sem zamenjal s Cmirom v Vratih, ki pa je zato v nepretrgani zvezi z zapadnimi triglavskimi stenami. Tako sem »prešefnal« in preiskal za svojim cvetom »in parte occidenti Terglou in declivibus« in vsako ped, ki je bila »adhuc terra vestita« (po Hacquetu). Tožbar vedno z menoj; drugo leto pa z mojstranskim Klančnikom ves greben od Debele peči do Tosca čez oba Draška vrha, Cmir, Luknjno in nazaj v Trento. Takrat sem spoznal tudi Andreja Komaca in na Suhi Plaz 2738 m smo stopili, toda cveta Scabiosa Trenta nisem našel.

Zapad, sever, iztok triglavski sem preiskal in prehodil in se potem posvetil njegovemu jugu. Sedaj sem prišel v kraljestvo, ki me je z najzlobljivi vti držalo privezanega leta in leta do starosti. Ne toliko s svojimi vrhovi, kolikor s svojo dušo. Sam tega nisem takoj razumel in to razumevanje je mor-

da najtežje vzpriči obsežnega objema vrhov, ki spadajo k Triglavu. Tu izvira Sava Bohinjka, iz snega rojena sinagradno zelena Savica. Ogromna stena robov se vleče od Kanjavca čez Levno Špico na Čelo in Bogatin. Kovk in Volu (Vogal) in objema svoj visoki plateau v širokem loku s severa na zapad in jug. Na znotraj se ta kraševita visoka planota najpreje polagoma podaja, potem pa se naenkrat odkrhne brez prehoda s strmimi stenami nad temočno globeljo, v čije najnižji uvali leži Bohinjsko jezero. Proti iztoku na je ta planota široko odprta. Z višin Pokljuke in Jelovice korakajo proti zapadu, na to Planoto, strnjene črne kolone gorskih šum, (igličevja, vendar seza tudi bukovje visoko) Pogled na to korakanje kolon je poln svečanega veličanstva! Skozi tesno dolino Voje, do jarku Suhe pleza jurišna četa, zavzema planino Blato in Polfane ter od sveta odločene visoke doline V Laze, Jezero in Dedno polje, in pliuska visoko gori do belih grebenov Pršivca in Studora. Druga četa se zbira bolj južno, Ukanc (V Kóncu), naskakuje navpik postavljene, v slapu Savice grmeče stene Komne in Komarče, se zažene po vrtoglavih žlebovih in jarkih, pleza s police na polico in že doseza vrhnji

rob. Že se je šuma zmagonosno popela čez rob in stoji gori v svetlem, tu se pa razredči in pošilja neštete goste roje pred seboj v planoto. Ti roji napolnijo uvale, obljudijo doline, prekoračijo nasipe. V nepreglednih vrstah si slede enake temne postavbe dreves, neslično, nevzdržno navzgor in naprej. Kdo bo zadržal ta naval?

Tu pa jih sprejme gorski svet s svojim neusmiljenim orožjem. Tuleči vihar in padajoči bolvani, smrtonosne baterije prodovja in gruča, grmeči plazovi in vse uničujoče strahote visokogorske zime. V širnem loku se bojičjo fronte te tisočletne titanske borbe. Tu se v skalno tlo zagrizajo najprejnejši borci šume, tu goli, razkahljani orsi in razširjeni rok prejemajo smrtno udarce, tu se belé in tu razpadajo njih imnaška telesa, padla v slavni a nemi borbi za življenje.

Vse vode teh pódov so podložne Bohinju. Toda neizmerne množine deževja in snežnice, doma v teh uvalah in za temi grebeni, ne tekó v dan. Tajne svoje podzemne rove in prelive so si izdoble pod površino. Tu in tam se še zbero v majhna jezera, ki s tihiimi, temnimi očesi gledajo kvišku k višinam, s katerih so potekla. Od vseh strani se precciaio z jezercer z jezercer, na tihem prihajajo in odhajajo, dotok in odtok

Gostilne v stari Ljubljani (Dalje)

Tone, omenjen v drugi kitici, je bil marker. Razen biljarda so spogajali tu domimo in kartanje. Vilhar šaljivo označuje posamezne igralce s potvorjenimi pramiki — nemška je poslovenil ali s krtinimi imeni. V izvodu »Novice«, ki je bil izprva last pok. Rudolfa Endlicherja, so pripisana nekatera prava imena — žal, ne vsa. V to kavarno so zahajali: Maurer, Lercher, Fuchs, Stergar, »Lepi Korel«, t. j. dr. Dragotin Bleiweis, Peter Levičnik, Fischer, Zakrajšek, Orel, Miha Ambrož. Zanimiv je konec »Burke«:

Domače je gnezdo.
Veselo je vse,
dchele okroglo,
Matevže le ne.

Kavana je naša,
Domači smo mi!
Če stopim čez vrata —
po zelju diši!

Ko je nehala kavarna, je prodajal tu drobnarije Ivan Zupančič, čigar naslednik je bil knjigar Jurij Lercher. Krog leta 1880, pa je obnovil kavarno Maržoln, slovenska korenina z italijanskim prnikom, in jo nazval »Merkur« (t. j. P. G.).

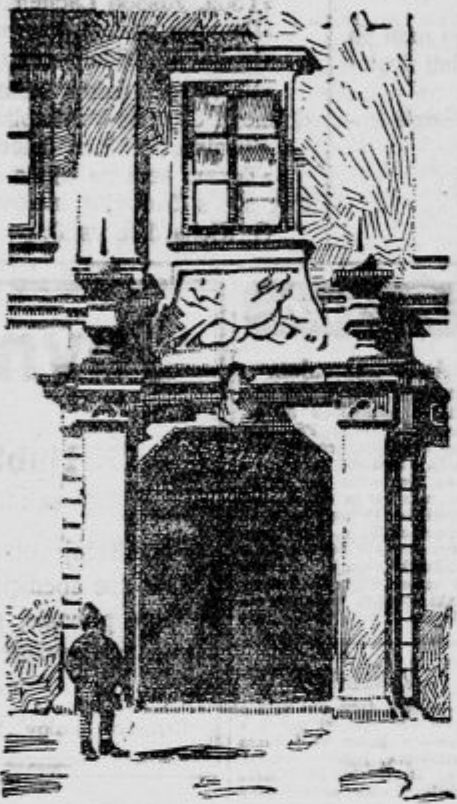
Pr-d školi. — Na št. 21, kjer je sedaj v priložnosti Perschietova trgovina, je bil nad poldrugsto let nameščen najstarejši ljubljanski hotel »Wander Mann« — stari Ljubljanci so ga pretvorili v »Bidelmon«. Ustanovljen je bil leta 1731, izza vladnega ukaza mestnemu magistratu, da naj poskrbi za stanovanje potnikov in vojakom. Po zboljšanju cestah se je vsako leto množilo število tujcev, ki so mudeč se v Ljubljani morali prenočevati ali v poštnem poslopiju ali v kakem samostanu. Zato in da bi meščanom nekoliko olajšali breme vojaškega nastanovanja, je kupil magistrat nekaj gostiln, med njimi eno na Zabiaku. Dve blizu Rotovža kupljeni hiši je strnil v eno za hotel »pri Bielmonu«. Leta 1736, se je pojavila med prvimi in drugim nadstropjem hotela slika Herkula — divjaka, ki jo je bil mestni magistrat naročil pri slikarju Ivanu Zupančiču. Portal in ohraske pri oknih je izgotovil leta 1742. Ludovik Bombasio s kamnosekom Franciškom Grumičnikom (Radics, l. c. I. 58). Tujcem je bilo na razpolago 10 sob. Prva hotelirka in gostilničarka pri »Bidelmonu« je bila vdova Viršentova. »Bidelmon« je bil namenjen siženju potujoči gospodi, toda zaradi večkratnega obilnega vojaškega nastanovanja, ki je zadevalo tudi to gostilno, se je marsikdaj pripetilo, da niso dobili stanovanja visoki potniki, oziroma prenočišča, ker so bile najboljše sobe »pri Bidelmonu« dane v zakup zasebnikom, dočim so se morali oddelčni potniki zadovoljiti s slabejšimi, ali pa so bili primorani iskati stanovanja v predmestjih, ali celo v najslabšem vremenu dalje potovati. Zato se je pritožil leta 1754. poštni upravitelj Amigon in izposloval, da je mestni magistrat izročil tudi drugo nadstropje »Bidelmona« proti zmrni zakupni gostilničarji (MHK 1863, 60). Izza leta 1763., ko ga je mestni magistrat prodal, je bil »Bidelmon« zasebna last. V svoje prostore je sprejemal najodličnejše goste, vladarje in druge velikaše. Opozorjam na opis »Bidelmona« in njegovih gostov v Govekarjevemu romanu »Svitanje«. Bidelmonov hotel je bil opuščen leta 1863. Gori omenjena divjakova slika, dotlej nameščena tik vhod na desni prtilni steni, je potem še nekaj časa visela v veži. Pred sliko divjaka moža je rada postajala ljubljanska mladina in strmel nad srpo gledajočim fdivjakom, foboroženim z gorjaco. Pravkar se je našla med staro šaro v podstrešju hiše št. 21, ki je sedaj last Kranjske hranilnice. Po dobroti njene predsednika g. Dragotina Hribarja je sprejel Narodni muzej v svoje okrilje. Nekdanji hotel »pri Bidelmonu« pršteavamo dandanašnji najkrajnejšim stavbam stare Ljubljane (UZU 1925, 92).

V nasprotni hiši, kateri je bila še nedavno lastnica Ljubljanska kredita banka, se je nahajala pred 123 leti kavarna.

Blizu »Bidelmona« v Renzenbergovi (sedaj Simončičevi) hiši št. 19 je tičala pred 60 leti zganjarna.

Ljubljanci so prekosili raziskovalce severnih ledenih pokrajin in že davno dospeli na severni tečaj, saj jim je bil na razpolago sredi mesta. Tam, kjer sedaj prodajata Ravhekar in Dragan (št. 20) oljnat barve, je točila gostilna »Zum Nordpol«. Pred 50 leti je v nji cvetela brdka Marija Gorajšćkova, katere žalostno usodo je pomnilovala leta 1876. vsa Ljubljana. Na sv. Petra in Pavla dan je napravila vesela družba — med njo Nordpolova Marička — izlet po Ljubljani na Barje. Ko so se na večer vračali, se je zgodila nesreča. Čoln se je zadel pri Sentiakobskem mostu ob kozo in se je preobrnil. Izmed 11 oseb so umrle 4 (N in SN 1876). Pesnik Fran Levstik, častilec Maričkin, je zložil utoplenki nagrobni napis (L. Zbr. spisi II. 50, 376).

Leta 1870, se je vgnezdil Pred Skofijo »Sokol«. Otvoril je to gostilno Jakob Mehle, »narodni krčmar«, kakor se je podpisal na vabilu v Novičem »Oglasniku«, ki se začelja z vzklikom: »Živela Slovenija!«

Portal gostilne »pri Vitezu«.

Izmed najstarejših ljubljanskih krčem je Sokolova sosedja: gostilna »pri Kolovratu« (»Zum Spinnrad« leta 1835). Obratovala je že za francoske zasedbe. Tedaj je maršal Marmont strogo prepovedal svojim vojakom vsako nasilstvo, rop in tatvino. A zgodilo se je, da je neki francoski vojak v pijanosti siloma iztrgal zlate uiane Kolovratarjevi natakariči. Deklica ni mirovala, nego srčno stopila v škofijo, kjer je stanoval Marmont in se pritožila. Maršal je takoj ukazal, naj primejo vojaka roparja. Bil je obsojen na smrt in pri šenklaški cerkvi pod pojubo Žalostne Matere božje ustreljen (ZMS XII, 18).

— Da se ne pozabi, bodi omenjen tu prvor iz novejšje zgodovine Kolovratarjeve gostilne. Zvečer 20. sept. 1908 je bila okropljena z nedolžno slovensko krvjo. Tedaj so streljali nemški avstrijski vojaki na Slovence na Pozačarjevem trgu, kjer je padel Rudolf Lunder, in skozi ozko ulico med škofjo in stolno cerkvijo. Šest krogel se je zapičilo v Kolovratarjevo hišo, sedma na je zadela četrtosolca Ivana Adamiča, ki se je zgrudil smrtno zadet in v malo trenutkih izdihnil. Pločnik pred gostilno je bil ves okrvavljen. Sledov krogel v zidu so morali na višji ukaz zamazati.

— Gostilna »pri Kolovratu« je štela pred desetletji med svoje goste: Levstika, Josipa Nollja, Petra Grassellija, sodnika Kuralt, zdravnika Ludovika Vasiča (Proteus [Fr. Govekar], Demolirana literatura, SN 1897, 75—78).

Študentovska ulica. — Na voglu v sedanji Fabijanovi hiši je krčmaril leta 1787. Anton Zajec in potem njegova vdova Elizabeta. Leta 1754, je imela Studentovska ulica, ki se je takrat po bližnjem frančiškanskem samostanu imenovala Frančiškanska, gostilno v tedanji Kvintovi hiši (kateri je bila ta?). (Dalje prihodnjič)

Dopisi

KRANJ. Kot odgovor na pobudo Kola jugoslovenskih sester k proslavi 125letnice rojstva našega Prešerna v srbskem delu naše kraljevine so se naše južne sestre odzvale s presenetljivim sporočilom, da v znak neomejenega spoštovanja in ljubljnosti do velikega genija prinesejo po deputaciji 3 sester-člane Kola srbskih sester na njegov grob grudo srbske zemlje ter tako dokumentirajo, da ta, s krvjo in jadam — pa tudi z nepr. mernim junaštvom svojih sinov se odlikujoča zemlja — sprejema s častjo in slavo v svoje naročje našega neumrlega slovenskega sina. Ta slovesnost se bo vršila ob prihodu rodoljubnih srbskih sester v soboto dne 17. aprila ob 11. uri z odhodom udeležnikov izpred Narodnega doma na tukajšnje pokopališče. Ob pol 13. uri priredi mestna občina na čast gostom banket v gledališki dvorani Narodnega doma ter vabi občinstvo, da s svojo udeležbo proslavi velevažni dogodek. — Popoldne ob 18. uri zvečer predava Srbinja gospa Ljubica Peščeva »O radu srbske žene« ravno tam, ter je pričakovati, da občinstvo napolni dvorano do zadnjega kotička. Saj je delo srbske žene za časa svetovne vojne vzbujalo občudovanje najhujših sovražnikov slovenskega luga. — Da se snidem!

ZASIP PRI BLEDU. Slov. prosvetno društvo v Zasipu priredi v soboto dne 24. aprila ob 7.30 zvečer poučno kmetijsko predavanje. Predava sreski ekonom Sustič iz Radovljice o glivčnih boleznih na krompirju in njih zatiranju, o umni praščjereji in o vzreji plemenskih telet. K temu korstnemu predavanju se vabijo člani in nečlani društva iz Zasipa in okolice, da se ga udeležijo v čim večjem številu.

DOL. LOGATEC. Kakor je bilo že javljeno, so naši vrli delantji pod režijo aglinca režerja br. Pirca vprižorili v soboto in nedeljo v Sokolskem domu Govekarjevo narodno igró s petiem »Legionarja«. Poznamo naše delantje da so dobri, a da bodo to igró tako izvrstno izvršili, nas je naravnost presenetilo. Predvsem moramo pohvaliti »Ježo« br. Jerina, kajt on je bil v svoji vlogi neprekosljiv. Lavra s. Korčnanova se je v svojo vlogo popolnoma uizvela in igrala teko naravno, da je v ratičnih prizorih občinstvo naravnost jokalo. Glavni junak, Ferdinand br. Tončič Rus, je svojo vlogo tako izborno igral, da smo se mu vsi divili. V ljubimke vloge se zna izbirno uživati. Vojni komisar Brnjč br. Bertl Rus, ki je na našem odru prvič nastopil, je tudi svojo vlogo dobro podal, da bi je boljše ne mogel. Izborjen je bil tudi nad vse pridni režiser br. Pirc, ki je naprčil v vlogi mestnega pisarja Raka. Zasluzi še posebno pohvalo za svojo režijo, kajti le njegovi vztrajnost se moramo zahvaliti, da so se »Legionarji« sploh vprižorili na našem odru. Lavrino prijateljico Ano je s. Smoletova d-br pogodila in ravno tako br. Krizaj kot gostilničar Medved. Druge manjše vloge so tudi bile v d-brh rekah. Akademik-legionarji so se dobro odrezali poobno pri pevskih točkah. Občinstvo je pa bilo jako zadovoljno in ni moglo prehoviti dovolj naših delantov. Pri nedeljski predstavi smo opazili mnogo gostov iz bližnje in daljnje okolice.

LITIJA. Dne 18. aprila priredi Litjska podružnica SPD svoj izlet na Tolsti vrh, pridružujoč se izletnikom Hrvatskega turističnega kluba »Sljeme« in onim Turističnega kluba »Skala« iz Ljubljane. Odhod s prvim jutranjim vlakom do Laškega. Tu počakamo turiste iz Zagreba, Ob 10. uri odkorakamo od tukaj na Tolsti vrh v Celjsko kočjo Povratek v Celje in sestane v Celjskem domu. Z večernim vlakom povratek na svoja mesta. Vabim vse podružnične člane in prijatelje planinstva, da se izleta čim mnogobrojnejše udeležijo in preživijo par veselih ur v družbi naših bratov Hrvacov. Planinški pozdrav! Tajnik.

ŠMARTNO PRI LITJI. Letošnje zimsko sezono je bilo na tukajšnjem odru za zgradbo Sokolskega doma prav živahno. Marljivi igralci so prednašali 10 igró. Sezono zaključil društvo z igró »Domene«, ki jo bodo igrali 18. aprila ob 3. popoldne na Vauah. 9. maja pa vprižorje Gamljovega »Sna« v Radečih. Kamor je odšel naš ljubljanski tovariš in igralec S. Repovš. Mnogo sreče na novem kraju!

ČRNOMELJ. Dne 17. t. m. gostuje v Novem mestu naš dramski odsek sokol. skega društva v veseligró »Mas H bbs« pod režijo br. Znidaršiča. Z ozirom na posebno značaj elegancje angleških burk, kakor tudi na skrbno naštudiranje vloge in

dobre moči našega dram. odseka, smo pričani, da bo igra Novomeščanom ugajala. Veseli nas, da se je novomeški Sokol posebno zavzel za to prireditel in na ta način pokazal lep primer bratske vzajemnosti, da je ono tudi pripravljeno podpreti agilno sokolsko društvo v Črnomlju ki si je pred kratkim z mnogim trudom in velikimi žrtvami postavilo pod streho svoj lastni dom. Kakor čujemo, vlada v Novem mestu in Črnomlju za prireditev veliko zanimanje. Čisa dobiček je namenjen zgradbi sokolskega doma v Črnomlju. Preplačila se bodo srestjemale z zahvalo.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Naš občinski proračun za leto 1926 je g. veliki župan ljubljanske oblasti z odlokom z dne 29. marca 1926 u. br. 3021/4 v toliko odobrili, da sme občina pobirati 120% doklade na direktni davke in ne, kakor je občinski odbor sklenil, 161%. V proračunu se mora črtati postavka za pomožnega pisarja, fond za stavbo občinske tehnične, fond za škodbe pri vremenskih neizodah. Izda ki za dokup pohištva (ki so bili pretrgani), monturo za slugo, za vzdrževanje cest in prispevek kmetijskim podružnicam Dol in Laško se morajo najmanj za polovico znižati. Davkoplačevalci občine Sv. Krištof so vzeli rešitev s 40% povišanjem od lanskega proračuna z zadovoljstvom na znanje, ona peščica odborikov pod komando Bantana, Sluge in Napreta, ki so hoteli s silo še naknadno povišati proračun na 191% v neznošno breme občanov, pa so doživeli pošteno blamažo. Gotovo je, da bdo občani pri bodočih občinskih volitvah s sličnimi navijali davkov temeljito obračunali.

MARIJA GRADEC PRI LAŠKEM. Vse atakiranje kolovodji zafurane SLS v naši občini proti razvoju demokracije ne pomaga ničesar. Bolj ko udrihajo in prepovedujejo čitanje »Zurra«, posebno še »Domovina«, tem več naročnikov (novih) ima »Domovina« in novih članov krajevna organizacija. Saj ni čuda. Ljudstvo se med sbo povprajše kako je to »mogoče, da nam še v cerkvi prepovedujejo čitanje »Domovne«, med tem ko tukajšnjim predstavnikom SLS štrli vsako nedeljo »Domovina« iz žepa. Tako je prav! S tem nam pomagajte pri delu in nas veseli, ter smo ponosni, da je prišlo ljudstvo militi tud v naši občini z lastnimi možgani.

RADEČE. V nedeljo dne 14. aprila je vprižoril dramski odsek Sokola igró »Deseti brat«, kar je bilo za Radeče posebno, Sleherni v nabo to polni dvorani je imel lep užitek. Posamezne scene so bile podane naravnost umetniško, saj so že dobre maske same vzbudile oblo pozornost. Deseti brat se je izkazal v mask in vlogi prav originalnega, katerega upljenje je podal prav d-brgo. Prilegle so se vloge tudi vsem o. talim, samo nekateri so v resnih momentih pretavali. Manica ni bila v svoji toaleti prav nič v skladu z osalim dile. tanti in je njena oblika odbijala, dasi je vlogo obvladala. Videlo se je, da se je vsak potrudil, da igra čim boljše, ali gra je bila posebno v petem dejanju premalo naštudirana. Vsekakor je bila igra v splošnem dobra in naši pridni sokolski delavci zaslužio velike hvalečnosti.

SELNICA OB DRAVI. Na Veliko noč je med 9. in 10. uro nastal vsled nepredvidnega streljanja požar pri počestniku p. d. Kozlu na Slemenu. Popoldne okoli 14. pa je nastal gozdni požar med postajama Sv. Lovrenc in Palo. Pri obeh požarih je nastopilo gasilno društvo pod vodstvom načelnika g. Majcena. — Srebre tukajšnje visoke napetosti sedaj na novo barvaljo. Ker so na Veliko noč obrati stal, bi moralo delavstvo nevarne točke ta dan pobarvati.

Pride
„Circus Barnum“
v kino „IDEAL“

a ni moglo dela dokončati. Delovodja teh delavcev pa je na lastno odgovornost hotel delo dokončati kljub temu, da obrati niso stali. Prišel je približno žic in danes se bori s smrtjo v bolnici. — V nedeljo 11. aprila je nek. klerikalec izjavil, da so vsi demokrati smrkvoci. Delavec M. F. je to besedo obrnil nase in začel se je prepri. Delavec Hiffer je stranke hotel pomiriti, a je za to dobil hude rane na glavi. Morali so ga prepeljati v bolnico, napadalca M. F. pa so areturali.

Sokol

Sokol Ljubljana II. poziva članstvo, ki se namerava udeležiti vsesokolskega zleta v Pragi, da se čim prej javi društvu nemu načelniku, ki ga je dobiti vsak dan od pol 8 zvečer dalje v telovadnici na realki. Udeležba na zletu bo omogočena vsakomur, ker celokupni stroški niso visoki in ne bodo presegali 1000 Din za osebo. To vsoto more prističiti vsak Sokol pri količjak dobri volji. Opozorjamo pa še enkrat, da mora biti vsak udeleženec prijavljen društvu. Storitve svojo dolžnost čim prej, da olajšate poslovanje. Natančnejše informacije dobite pri društvu.

Sokol Ljubljana II. priredi v soboto 17. t. m. zvečer ob 8. v telovadnici na realki predavanje gosp. prof. Dolžana o razvoju življenja. Ker bo predavanje silno zanimivo, vabimo k udeležbi poleg svojega članstva tudi članstvo sosednjih sokolskih društev in Sokolstvu naklonjeno občinstvo. Vstop prost.

V nedeljo 18. t. m. se vrši za članstvo in naraščaj telovadnega društva Sokol Ljubljana II. peščiciz v Turjak. Odhod iz Ljubljane z jutranjim vlakom z dolenskega kolodvora Poljemo se do Škofljice, od tu pa gremo peš v Turjak, v Velike Lašče in na Čušperk. Povratek z večernim vlakom iz Vel. Lašč. Vožnja sem in tja stane le 21 Din. Zbirališče zjutraj ob četrta na 7. na dolenskem kolodvoru. Kroj civilen. Bratje in sestre, udeležite se izleta v čim večjem številu! Gostje dobrodošli. Zdravo!

Naš plemeniti brat Josip Turk, občinski gerent ljubljanski, je ponovno naklonil svoj mesečni honorar 2000 Din v prid sokolski zgradbi na Taboru. Po istem bratu je daroval za Tabor gosp. Ferdo Tomažič 1000 Din. — Društvo za zgradbo se obema za velikodušno naklonjenost iskreno zahvaljuje s prošnjo vsem prijateljem Sokolstva, da se tudi oni po možnosti spominjajo našega doma na Taboru. Zdravo!

Da najboljši je to znoj,
Colombo Ceylon čaj!

Reklame

ne potrebuje

O. Bernatovič

ker se blago radi svoje kvalitete in cene samo pripo-roča.

Use pridobitne kroge inserente opozarjamo

na izredno razširjenost slov. tednika „DOMOVINA“.

Kdor se želi seznaniti

posebno s kmetjskimi gospodarji in podočelskim ljudstvom ter ga opozarjati na svojo tvrdko, bo to takoj dosegel z oglašji v „DOMOVINI“.

Oglasni oddelek „Domovine“, Prešernova ulica šte. 4.
Telefon 492.

skrbno prikrivajo. Le redko kje zapaziš to menjavo, če se na jezeru zgrbanči gladina ali se pojavijo mehurčki ali celo majhen vrtinčič. Nikdo ne bo doznal in nikdar tet vodnih tokov. Šele globoko doli naenkrat zašumje v zareh ali zagrne v strmem padcu iz črne naračja matere zemlje, potem pa zaplešejo čez zadnje skoke, v sveži, iz skale rojeni sili, v neugnani in dolgo neznani svobodi, bistro kakor kristal, zelenkasto pod belopenečo krono, in v deviški čistoti pozdravljajo belj dan.

Lahno valovi Bohinjsko jezero in pripoveduje onemu, ki razume ta jezik, o čudesih in tajnostih življenja. Tu utripa in polje srce tega vodovja, tu vidiš in tu z dušo čutiš veličanstvo in silo snovanja, ki se preliva po nedostopnem svetu žil in tokov, kolen in sifonov, filtrov, jarkov, rogov in predorov.

Nad zamišljeno krasoto Bohinjskega jezera in njegove glavne srčne žile Savice, v višini gori se razprostira začarana zemlja. To je zemlja Sedmih jezer. Ta zemlja se ne smehlja. Tako resno je njeno obličje ustvarjeno od naravnih sil, ki so zorale poteze in izbrale barve. Tu gori je samota doma. Tako čisti, kakor da te samota nepretrgano mirno gleda s svojim edinim očesom.

Nič se ne zgane. Svet s svojim šumom brezumom ti je tako oddaljen, da te ne doseže ni glas z njega. Tu ni tekoče vode, ki bi zburjala ob tvoji poti. Poslušaj, in le utrip srca se ti odzove. Tu je kraj, kjer si sam s seboj.

Paša je revna. Kakor izgubljene leče planinice v širokih, čudovito tihih nodih, daleč od sveta in kakor vtopljene v zamišljenost. Kdo ve, kje je planina Levpoča? Kdo je že bil v Blatu, v Poljani, na Krstenici ali v skritem kotičku Vazu? Kamenite in kršne so steze, med skalami in bolvani skrite in čisto izgubljene. Mnogi se vstaviš in ne veš, ali greš prav, niti kam. Prašuma te zaustavi in vpraša: Česa iščeš? Prekrižaj se, predno greš v to šumo. V njej še raste pravi koren noren. Če stopiš nani, se izgubiš in zaman iščeš smer in cilj.

Ne verujem, da je mogoče peti na teh poteh. Tu gori ni razposajenega veselja, le zbranost, globoka ginjenost in iskrena pobožnost. Vsako leto pa se prisrneja radostna. Vigré. V Bohinju zavriska Priroda. Lepa Vesna se smehlja, češnja cvete. Tudi tu gori je Vigré. Bukve zazele v maju po pobočjih in vsaka stena zažari v zlatem cvetju nagneja. Višje gori raztrosi Vigré cvetke, a tu se več ne smehlja. Še ko-

rak višje. Tu mrgole in se križajo grebeni, stene, plošče, police, vrhovi, špi-ki, podi, uvale, kote, kope, križi, drče in grče, doline, jarki, tesni, prevali, stogi, ograde, skoki. Tu je najsvetejše Triglavskega kamenitega morja.

Tu »prestopiš greben Kopice pri Gr-lu, prideš k skritemu Jezeru, ali k čudovitim, takoj ob izstupu že skrivajočim se izvirkom planin Ozebnik, Hebat, Jezera in Poljane, ali pa se potepaš čez Komno na planino Na Kraiu ali na Govnjač pod Bogatopim. Misliš boš, da korakaš po zapuščenem vrtu Rojenic. Zelenje se vije v dolgih travnikih ob robu obširnega prodovja ali pa tvori mala otočja, na njih pa pestró cvete flori Triglavskih rož. Ves neizrečni čar Zlatorogove pravljice je tu razlit, vsa bolestna milina in njen čarobno ganljivi in svečani soj.

Tako opisuje visoko jezersko planoto naš rojak Julius Kugy. (Dr. Julius Kugy, Aus dem Leben eines Bergsteigers. Bergverlag Rudolf Roth, München. 340 strani. 17 Mark. 60 slik, fotografij, izredno lepo izdelanih, stvarno srečno izbranih, v vzorni reprodukciji, kakršne doma sploh še ne zmoremo, in tej popolnosti. Pok Brinšek in Jos. Kunaver sta prispevala s svojimi fotografijami — mi niti ne vemo, kaj imamo).

Dr. Julius Kugy je nemški Korošec, Tržčan. Kugy — Kogoj ali Kogej v koroški izgovorjavi. Teritorialno in historično je nedvomno naše krvi, tudi če bi njegova mati ne bila hčerka Vese-la-Koseskega. Kugy je alpinist, trubač specialno Julskih Alp, Triglava, Skrlatice, Mangarta, pa vse do Montaza, in kar spada zraven. Kdo ne pozna raznih »Kugyjevih poti«?

Planinske literature imamo nekaj svoje. Skoraj več ko za povestni robec Anastasija Gruna. Takšnega, kakor nam je napisal Kugy tu, imamo le drobce, članke s par nadaljevanji, začetke. Tu pa — évo, tudi planina in planinarstvo morejo biti predmet celega življenja, velika naloga celo, in velika uteha. Vrste onih, ki te cenijo in ki hodijo k planinam po zdravlje, samozavest, po zbranost in tolažbo, vrste onih, so že goste.

S planote pod Ogradami, Ovčarije, izpod Tičarice, z Ozebnika in Krsteniče, z Jezera in iz tihega kotička Vazu smo se vrnili oni teden, smučarji, ki smo se nekaj dni tudi pozimi ušli megli z barja in drugačni, in prišli pozdravit kakrštev Rojenic, kakršno je v zimi. Potolaženi smo se vrnili. Na povratku me je dosegla še Kugyjeva knjiga, ta visoka pesem naših planin in

visoka pesem o možu, ki je dober, kremit, zato hvaležen. Knjiga je tudi spomenik trentarskemu lovcu Andreju Komacu Špiku, in revija naših vrhov in naših vodnikov, ki so pač enaki najboljšim švicarskim, po znanju in značaju — izvzemši led.

Kdaj bo naša lastna literatura obogatelja s takšnim delom? Pričetki so storjeni. Kugyjeva knjiga je pa dar, spomen, vzgled in skoraj že cilj, da k njemu stremiš. Mi pa, ki jo čitamo, uživamo v spominu na doživljeno in v pričakovanju onega, kar nam je še obljubljeno. Planine so služba božja.

NOGAVICE KLJUČ

so najboljše in najcenejše kajti trpežnost enega para nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“
je isto kot trpežnost štirih drugih parov. 33-1
Kupite in prepročajte se!

Gaston Leroux:

Prikazen v Operi

VIII.

Predstava »Fausta« v »prekleti« dvorani.

Ko sta v soboto zjutraj prišla ravnatelj v urad, sta našla tole pismo:

»Draga ravnatelj!

Ce Vama je sploh še do miru, poslušajta moj ultimatum. Stavim Vama štiri pogoje:

1. Vrnita mi lože — na razpolago mi mora biti takoj;
2. Vlogo Margarete bo nocoj pela Kristina Daaé. Ne brigajta se za Carlotta: ta bo bolna;
3. Sprejmita brez odlašanja nazaj v službo mojo vratarico gospo Giry, ker mi je veliko do njene dobre in zveste postrežbe;
4. Sporočita mi pismeno po gospe Giry, da priznavata mojo zahtevo po enaki mesečni odškodnini, kakršno sta mi dajala Vajina prednika. Kako bosta plačevala, zvesta pozneje.

Ce ne izpolnita teh pogojev, boste igrali nocoj »Fausta« v prekleti dvorani.

Upam, da sem govoril dovolj razločno!

F. O.

»Zdaj mi je pa res dovolj... dovolj!...« je zarjul Richard. Dvignil je svoje masčevalne pesti in silovito udaril po pisalni mizi.

Tedaj je vstopil oskrbnik Mercier: »Lachenal želi govoriti z gospodom. Zdi se, da je zadeva nujna. Može biti videti ves iz sebe.«

»Kdo je ta Lachenal?« je vprašal Richard.

»Vaš nadkonjar!«

»Kako? Moj nadkonjar?«

»Seveda, gospod!« je razložil Mercier... »V Operi je več konjarjev in g. Lachenal jim je poglavar.«

»In kaj počenja ta konjar?«
 »On je vrhovni oskrbnik konjušnice!«
 »Kakšne konjušnice?«
 »Vaše vendar! Operne konjušnice!«
 »V Operi je konjušnica? Pri moji veri! Tega nisem vedel! Kje pa je?«
 »V podzemlju, v smeri k Rotondi! To je zelo važna služba, saj imamo dvanajst konj.«
 »Dvanajst konj! In čemu, za božjo voljo?«
 »Pa za sprevede v »Židovki«, »Preroku« itd. Tam rabimo izučnih konj, ki so »vajeni deskam«. Konjarji jih urijo v tem. G. Lachenal je posebno spreten. Prej je bil ravnatelj Franconijevih hlevov.«
 »Prav, prav... Kaj pa hoče od mene?«
 »Ne vem... Še nikoli ga nisem videl takega.«
 »Naj vstopi!...«
 G. Lachenal vstopi. V roki drži korobač in se nervozno bje po škornju.
 »Dober dan, gospod Lachenal!« pravi Richard malce začuden.
 »Čemu velja čast vašega poseta?«
 »Gospod ravnatelj, prišel sem vas prositi, da vržete ves hlev na cesto.«
 »Kako? Vi hočete, da spodim naše konje?«
 »Ne gre za konje, marveč za konjarje.«
 »Koliko imate konjarjev, gospod Lachenal?«
 »Šest!«
 »Šest konjarjev! Najmanj dva sta odveč!«
 »To so »mesta«, je prekinil Mercier, »ki jih je ustvarilo in nam jih vsililo podtajištvo za lepe umetnosti. Zasedena so z vladnimi protežiranci in, če dovolite...«
 »Mar mi je za vlado!...« je izjavil Richard odločno. »Štirje konjarji zadostujejo za dvanajst konj!«
 »Za enajst!« je popravil konjski glavar.
 »Dvanajst!« je ponovil Richard.
 »Enajst!« je vztrajal Lachenal.

»Kako? Gospod upravitelj mi je dejal, da imate dvanajst konj!«
 »Imel sem jih dvanajst. Zdaj pa jih imam samo še enajst, odkar so nam ukradli Cezarja!«
 In g. Lachenal se je krepko oplazil s korobačem po škornju.
 »Ukradli so nam Cezarja?« je kriknil g. upravitelj. »Cezarja, belca iz »Preroka?«
 »Nj dveh Cezarjev!« je suho izjavil g. nadkonjar. »Deset let sem bil pri Franconiju in sem videl dokaj konj. Zato pravim: ni dveh Cezarjev! In zdaj so nam ga ukrali.«
 »Kako to?«
 »He! Ne vem! Nihče ne ve! Zategadelj sem vas prišel prositi, da seženete ves hlev.«
 »Kaj pravijo vaši konjarji?«
 »Neumnosti... eni dolže statisto... drugi pa upraviteljskega hišnika.«
 »Upraviteljskega hišnika? Za tega jamčim kot za samega sebe!« je ugovarjal Mercier.
 »Toda gospod nadkonjar, vi morate vendar sami imeti kako mesel!« je kriknil Richard.
 »Imam jo, imam!« je nenadno izjavil g. Lachenal, in vam jo tud takoj povem, Zame ni nobenega dvoma.« — G. nadkonjar se je pri meknih h gg. ravnateljema in jima šepnil na uho:
 »To je bil fantom!«
 »Kaj! Vi tudi! Vi tudi!«
 »Kako: jaz tudi? Kaj je bolj naravnega...«
 »Toda, gospod Lachenal, kako, kako vendar, gospod nadkonjar.«
 »Da vam povem, kar mislim in kar sem videl...«
 »In kaj ste videli, gospod Lachenal?«
 »Videl sem, kakor vidim vas, črno senco, ki je jahala belca, podobnega Cezarju kot kaplja kaplj!«
 »In niste stekli za belcem in črno senco?«
 »Tekem sem za njima in kričal, gospod ravnatelj. Toda pobegnila sta s čudovito hitrostjo in izginila v noči hodnika...«
 G. Richard je vstal:

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 12.—

Prirreditelj

Redni občni zbor Sentiakobsko-trnovnovske podružnice Sv. Cirila in Metoda bo v torek dne 26. aprila 1926 ob 8. uri zvečer v restavraciji pri Lozarju — Rožna ulica št. 15. Dnevni red običajen. 10036

Pevsko društvo fin. kontrole »Danica«

v Mariboru ima svoj redni občni zbor z nedeljo, dne 18. aprila 1926 ob 9. uri v gostilni g. Hönigsmann, Meljska c. št. 10. Prosijo se vsi člani in tudi nečlanje, ki so tovariši, da se polnoštevilno udeležijo. 10034

Sokolsko gledališče v Radovljici

v priporočilo, 18. t. m. ob 14. popoldne komedijo Morala gospe Dulske ki se v priporočilo same enkrat. Solohovski mladini vstop ni dovoljen. 9973

Obert

Izdelovalnica kranj. klobas dobičkanosa, v Zagrebu, vpljana, s stalnimi odjemalci, se takoj prodaja v vsemi dovoljeni in inventarjem, samo za 12.000 Din. Kdor bi hotel še vinarino poleg, tudi tisto z vinom (okrog 12 hl) in ves inventar, vse skupaj za 12.000 Din. Vseled težkih druž. neprikl. Ponudbe na naslov: Franc Tratinik, Zagreb, Illica 209. 312

Vulkanizira

ve vrste gumijaz parna vulkanizacija P. Škafar v Ljubljani, Rimska c. 11. 270

STAMPILJE

T. RABIČ Ljubljana KOLDOVSKA UL. 26

Podkovski kovač

Katera občina, trg ali vas bi reflektirala na dobrega podkovskega in vzornega kovača? Prevezanem takoj kovačnico v najem z orodjem ali brez istega. Naslov Anton Zlatič, Cerknica 204 pri Račeku. 9954

Večje usnjarsko podjetje

se da v najem. Vse v dobrem stanju. Lastna vodna moč. Pripravno tudi za kakor drugo obrt. Naslov v upravi »Jutra«. 10004

Za napravno oblek

površnikov itd. se priporoča Ivan Magdič, krajčev, Ljubljana, Gledališka ulica št. 7. 9981

Službe

(ištejo)

Pisarniška moč

moška, samostojna, posebn. usposobljena v gradbenih podjetjih, zmožna kavelj, liče zapostavitel kot knjigovodja ali blazajniški uradnik. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Gradnja«. 10038

Službo gospodinjic

oskrbnice, hišnice, kuharice ali kaj slinčnega liče vestna, skrbna, delovna in štedljiva starejša vdova — vajena vseh del, zlasti pralnice. Ponudbe pod šifro »Takoj 500« na upr. »Jutra«. 10012

Plačilni natak

se prima referencami, se sprejme s 1. julijem v hotel v mestu na Dolenjskem. Kavelja potrebna. Ponudbe na naslov: Polajnar, Zumberk. 9852

Sprejemni hlapca

ki bi bil zmožen samostojno voditi 60 orolov obsegajočo kmetijo v obsejnim kraju Slovenije. Znatno mora orati, sejati, saditi okopavine in se dobro razumeti na živinorejo in sadjerejo. Sprejme se le oseba, ki bi imela veselje do dela na kmetiji. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »60 orolov«. 9946

Fotograf. pomočnik

se sprejme. Oferte s sliko pod »Fotograf. pomočnik« na upravo »Jutra«. 9900

Spreten šofer

mehanik, neodbejen, se sprejme takoj za »Ford« avto. Ponudbe z navedbo pogojev na upravo »Jutra« pod značko »Spreten«. 9833

Kuharico

samostojno, provratno, in izvečano sobarico ki zna šivati, liče ugledna trilateralna družina na delu ob izletih. Nastop lahko takoj. Ponudbe z navedbo doseganja službe in starosti, na upravo »Jutra« pod »Gorenjsko«. 9958

Začetnica

se sprejme v Ljubljani. — Znanje strogoizolirane in strojejeja potrebno, lepa plača po pogoj. Ponudbe s prepisom zahtevja spričevala na upr. »Jutra« pod šifro »Marilja 23«. 10021

Dobro kuharico

samostojno, srednjih let, vajeno vseh hišnih del in pridno služkinjo za vse sprejme večja trgovska hiša v mestu na delu. — Ponudbe z navedbo doseganja služb pod št. 10001 na upravo »Jutra«. 10001

Trg. pomočnika

železnarja, mlajšo pridno moč, perfektnega računarja liče trgovina mehanika blaga za delu. Ponudbe pod št. 10001 na upr. »Jutra«. 10001/1

Tapetnik

prvovrsten, se takoj sprejme v tovarni Mathian, Ljubljana. 10002

Vzgojiteljica

se liče k 3 otrokom v starosti 6, 8 in 12 let, z znanjem nemščine, ki se razume tudi na domača dela. Mesečna plača naj se navede v offeru. One z znanjem francosčine in starejši liče moči imajo prednost. — Naslov: Vlado Vakičević, trg. z železnino, Sombor, Glavna ulica (Bačka). 10003

Dobro gospodinj

potrebujemo za trgovino in gostilno. Oddam tudi brez zaloge v najem za 90 Din mesečno, eventualno gostilno na račun. Ker sem popolnoma sam. Nastop takoj. Ponudbe pod »Zemeno« na upravo »Jutra«. 9983

Službe

(ištejo)

Pisarniška moč

moška, samostojna, posebn. usposobljena v gradbenih podjetjih, zmožna kavelj, liče zapostavitel kot knjigovodja ali blazajniški uradnik. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Gradnja«. 10038

Službo gospodinjic

oskrbnice, hišnice, kuharice ali kaj slinčnega liče vestna, skrbna, delovna in štedljiva starejša vdova — vajena vseh del, zlasti pralnice. Ponudbe pod šifro »Takoj 500« na upr. »Jutra«. 10012

Plačilni natak

se prima referencami, se sprejme s 1. julijem v hotel v mestu na Dolenjskem. Kavelja potrebna. Ponudbe na naslov: Polajnar, Zumberk. 9852

Prodajalka

pridna in poštena, želi mesto; gre tudi kot pomoč gospodinj. Večja slovenskega, lrv. in nemškega jezika, z dobrimi spričevali. Nastop takoj. Naslov pove uprava »Jutra«. 9907

Prodajalka

z večletno prakso v trgovini s čevlji. Želi spremeni mesto. Cenj. ponudbe pod šifro »Postenost 10« na upravo »Jutra«. 9917

Trgovski pomočnik

mlad, liče za takoj službo v trgovini mešanega blaga. Naslov pove uprava »Jutra«. 9955

Strojepiska

liče službe v kakšni pisarni. Gre 2 meseca brezplačno. Ponudbe na upravo »Jutra« pod šifro »Strojepiska«. 9938

Knjigovodja-bilancist

slovenski, srbski in nemški korespondent, želi službe. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Praksa«. 10016

Do 3000 Din nagrade

onemu, ki mi preskrbi mesto knjigovodje. Ponudbe na upr. »Jutra« pod šifro »Knjigovodja-bilancist«. 10017

Uradnica

liče dela za na dom ali ob večernih urah. Ponudbe na upr. »Jutra« pod šifro »Točno«. 9907

Krojaški pomočnik

za malo delo, liče službe. Gre tudi na delu. Naslov pove uprava »Jutra«. 9980

Gospa

v vseh trgovskih poslih dobro izurjena, liče za takoj mesto zastopnice. Naslov pove uprava »Jutra«. 9993

Vestna prodajalka

vajena trafike, zmožna tudi sama voditi kako posredniš. liče spremeni mesto v bolj prometnem kraju. — Nastop meseca avgusta. — Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Prodajalka«. 9984

»Wanderer« avto

dvoosedel, dobro ohranjen, je poceni naprodaj. Naslov pove upr. »Jutra«. 9741

Večjo količino časopisov

za mesarje in trgovce, za pakiranje, se takoj prav ugodno prod. — Naslov v upr. »Jutra«. 9861

»INTERFLEX«

z orig. Carborundum detek. na 3 žarnice Vam nudi z jamčeno brezhiben sprejem v zvočniku (Lautsprecher). Narodna sprejema in izvršuje za SRS

Eastern R-din Service

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 7, I. nadst. (palata) Jad. Pod. banke). 166

Borove hlode

cirka 500—600 m³, že posekane, v bližini Zilaneke mosta, prolam. — Pojanev daje Jos. Maček, Ljubljana, Krojaška ulica 8. 9990

Modernega pohštva

veliko zalogo po zmernih cenah (tudi na obroke) priporoča Matjaž Ančič, za loga pohštva, Vidovdanska cesta 2. 10005

Avto

Slovenski, luksuzni, prva razredni, tovarni, pripraven za potnika, motor, sololvičarja itd. prodaja za Din 16.000. Znamka L & K, 12 hp, tipa T. Naslov v upr. »Jutra«. 10053

Lepa jedilnica in spalnica

po jako ugodni ceni naprodaj. Kje, pove upr. »Jutra«. 10024

Moško kolo

dobro ohranjeno, skoraj novo, prodaja Iglit, Rimska c. št. 10, dvorišče. 9999

»Varta«

akumulatorske baterije se dobivajo pri tvrtki Ivan Bogataj Ljubljana, Kongresni trg 19 IV

Indian Scout

motorikol, se ceno prod. Na ogled pri P. Škafarju v Ljubljani. Rimska c. 11. 9396

Lepa spalnica

se poceni prod. Kje, pove upr. »Jutra«. 9998

Moško kolo in poljska kovačnica

poceni naprodaj. Naslov v upr. »Jutra«. 9972

»Ford« avto

v zelo dobrem stanju, stara tipa, nizka karoserija, obnoven, z novo pnevmatik, se prod. Naslov pove uprava »Jutra«. 9992

Radio-glasnogovornik

(zvočnik) najboljši angleški model, tvorniški nov, se poleg raznih drugih radio delov prod. privatno za neverjetno nizko ceno prod. ali zamenja. — M. Markov, Sušak, Pečine, vila Nevenka. 9985

Bodečo žico

pocinkano, rabljeno, prod. Naslov pove uprava »Jutra«. 9979

Kupim

Književno orodje poizne delo, kupim. — Ponudbe z opisom na naslov: Ibrahim Šehović, V. soko, Bosna. 9853

Bukov les

rezan, laman, 40—100 mm, 14 cm naprej, kupim. Ponudbe pod »Takoj 500« podružnico »Jutra« v Mariboru. 10031

Pridelki

Sladko mrvo kupim. Naslov pove upr. »Jutra«. 10023

Pozest

Vilo ali hišo z vrtno kupim v Ljubljani, najraje pod »Takoj 500« pod »Takoj 500« kupim. 10033

Kupim hišo

z 2-4 stanovanji, v okolici Ljubljane. — Pismene ponudbe na upravo »Jutra« pod »Hiša 17«. 10012

Parcela

1300 m², solčna lega, bližina Bleiweisove ceste, se prod. Ponudbe pod šifro »Parcela 15« na upravo »Jutra«. 10014

Lepa soba

z 2 posteljama, se takoj odda v Strelški ulici 18/I. 9570

Stanovanja

2-3 sob z modernim konforom, v novi hiši, se oddajo s 1. avgustom. Informacije daje Ing. Rudolf Treo, Ljubljana, Gospodarska cesta 12. 9969

Manjši lokal

se liče v mestu ali na periferiji. Ponudbe na upr. »Jutra« pod šifro »Manjši«. 9782

Lokal

lep in suh ter istotako skladišče se liče. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Lepe stavbe«. 9977

Obratni lokali

zdrženi s stanovanjem, se oddajo v najem s 1. majem t. l. odnosno se prod. hiša pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na poštni predal Ljubljana št. 91. 9996

Lepo stanovanje 100

Dvignite pismo. 10011/I

B. 5.

Prosim odgovor, če 23. — Potrebujem najno obvestila. 9971

300.000 Din

potrebujem v vrhu hitreje eksploatacije velike erarije same Denarnemu zavodu ali kompaniji zajamčen visok dobiček. Ponudbe pod »Eksploatacija 300.000« na upravo »Jutra«. 9988

Opremljena soba in kuhinja

se takoj odda onemu, ki plača 2-3 mesece naprej. Naslov pove uprava »Jutra«. 9965

Dve boljši sobi

v sredini mesta, z elektr. vpljavo, se liče za stalno proti dobremu plačilu. — Pismene ponudbe pod šifro »Pomlad 23« na upr. »Jutra«. 9911

1 ali 2 prazni sobi

se liče v Ljubljani. Ponudbe pod šifro »Sobe« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 10032

Lepo stanovanje 100

Dvignite pismo. 10011

Lepa mesečna soba

v sredini mesta, z elektr. razsvetljavo, se takoj odda. Naslov pove uprava »Jutra«. 10013

</